Raamatupalat

Kõigi maade proletaarlased, ühinege!

Postimees

EK(b)P Tartu Linna ning Tartumaa Komiteede ja Tartu Linna ning Tartumaa Töörahva Saadikute Nõukogude Täitevkomiteede häälekandja

Nr. 32 Reedel, 8. veebruaril 1946 Hind 20 kop.

Üleliidulise Kommunistliku (bolševike) Partei Keskkomitee kutsub üles kõiki valijaid ilmuma 10. veebruaril 1946. a. üksmeelselt valimiskastide juurde. Ei pea olema ühtki valijat, kes ei kasutaks oma auväärset õigust valida saadikuid NSVL Ülemnõukogusse.

ÜK(b)P KESKKOMITEE LÄKITUSEST KÕIGILE VALIJAILE

Seltsimees V. M. MOLOTOVI kõne

Moskva linna Molotovi valimisringkonna valimiste-eelsel koosolekul 6. veebruaril 1946. aastal

Seltsimehed!

Teie ja valijad, keda teie esindate, seadsid mu üles Ülemnõukogu saadikukandidaadiks ning Moskva Molotovi valimisringkonna valimiste ringkonnakomisjon on minu kandidatuuri registreerinud. Lubage avaldada teile sügavat tänu usalduse eest, mis teie sellega osutasite kommunistlikule parteile, usalduse ja au eest, mis te osutasite isiklikult minule kui partei esindajale. (Tormilised kiiduavaldused. Kõik tõusevad püsti.) Tänu teile minust ja mina tööst siin lausutud heade sõnade eest. (Kiiduavaldused.)

Omakorda tahan kinnitada teile ja kõigile valijaile, et ma mäletan hästi, mis seltsimees Stalin ütles saadiku peamise kohustuse kohta: kanda endas suure Lenini ülevat eeskuju ja jäljendada kõiges Leninit. (Kauakestvad kiiduavaldused.) Jäljendada Leninit tähendab ühtlasi jäljendada suurt Stalinit. Lenini töö jatkajat. (Kauakestvad kiiduavaldused.) Saadikul ei saa olla kõrgemat ülesannet kui jäljendada Leninit ja Stalinit ning olla tegudes selle väärilinc. Olge kindlad, seltsimehed valijad, ma taotlen seda alati ja kogu hingest. (Kiiduavaldused.)

Me seisame uute üldiste valimiste eel. Neist valimistest võtab osa kogu meie maa täiskasvanud elanikkond. Praegu toimub kogu Nõukogude Liidu paljumiljonilise elanikkonna suhtumise kontroll kommunistliku partei juhtimisesse, Nõukogude valitsuse poliitikasse. Ja me näeme, et meil on põhjust kindlalt tulevikku vaadata. Sellest annab tunnistust ka see fakt, et kommunistide ja parteitute blokk on veelgi tugevenenud ja teeb ühel nõul oma tööd. Võib-olla unistab keegi välismaal ikka veel, et oleks hea, kui meie maad juhtima tuleks mõni teine, mitte kommunistlik partei. Säärastel inimestele võib vastata lihtsa vene vanasõnaga: „Oh oleks see, oh oleks muu ja uba kasvaks otse suus..." (Naer. Kiiduavaldused.) Mul tuleb palju kõnelda niisugustest inimestest, inimestest niiütelda „teisest maailmast". (Naer. Kiiduavaldused.) Mis aga puutub meie rahvasse, siis on temal oma arvamus selle kohta. Mis teha, kui nõukogude inimestele on nende kommunistlik partei omaseks saanud ja nad on temaga kokku kasvanud. (Tormilised, kauakestvad kiiduavaldused.) Kui aga see mõnele välismaal siiski ei meeldi, siis selliseid inimesi me võime lohutada: nüüd võib ka teistes maades sageli näha, et kommunistidel on juhtidena laiade rahvahulkade usaldus. (Kiiduavaldused.) See tõendab ainult seda, et elu õppetunnid ei toimu asjata. Tähendab, maakera mitte ainult ei pöörle, vaid võib ütelda, et ta ei pöörle asjata (naer, kiiduavaldused), ning et tal on oma tee edasi, oma parema tuleviku poole. (Kiiduavaldused.)

Neli aastat kestnud sõda Saksamaaga ja selle järel Jaapaniga oli suurimaks katsumuseks noorele Nõukogude riigile. Sõda, mis tingis rahva kõigi vaimsete ja materiaalsete jõudude pingutamise, oli bolshevistliku partei poliitika erakordselt tõsiseks kontrolliks ning veel enamgi, nõukogude vabariigi riigikorra enda kindluse kontrolliks. Nüüd ei saa keegi eitada, et nõukogude kord tegi auga läbi selle katsumuse.

Võrrelge Venemaad, missugune ta oli enne Oktoobrirevolutsiooni, sellega, missuguseks ta on muutunud nüüd. Teatavasti kutsus Vene—Jaapani 1904.—1905. a. sõda tsaari-Venemaal esile vapustuse. Kõik mäletavad esimest Vene revolutsiooni, kui tsarismi kohal kärgatas esimene kõu. Sõda Saksamaa vastu 1914.—1917. a. murdis tsaarivalitsuse juurteni ja lõppes kodanlik-feodaalse korra likvideerimisega Venemaal. Omal ajal kiirustas tsaarivalitsus lõpetama sõda Jaapaniga, tunnistades oma lüüasaamist. Sõda Saksamaa vastu ei suutnud tsaari-Venemaa enam üle elada, näidates sellega, kuivõrd mäda ja oma aja äraelanud oli vana rezhiim.

Võrrelge sellega meie maa praegust olukorda, kui on lõppenud raskeim sõda Saksamaaga ja selle järel ka sõda Jaapaniga. Mõlemad agressorid on koos oma satelliitidega purustatud peamiselt tänu meie Punaarmeele. (Kiiduavaldused.) Nõukogude Liit saavutas võidu läänes, siis aga ka idas, mis, nagu näete, hoopiski ei sarnle vanale, nõukogudeeelsele ajale. Tehes läbi need suurimad katsumused liikus Nõukogude Liit veel rohkem edasi rahvusvahelise elu tähtsaima tegurina. NSVL seisab praegu maailma kõige autoriteetsemate riikide rivis. (Kiiduavaldused.) Praegu ei saa otsustada tõsiseid rahvusvahelised suhete küsimusi Nõukogude Liidu osavõtuta või meie kodumaa häält ära kuulamata. Seltsimees Stalini osavõttu peetakse parimaks tagatiseks keeruliste rahvusvaheliste probleemide edukaks lahendamiseks. (Kauakestvad kiiduavaldused.) Jäämata puhkama saavutatul ja pidades alati meeles seda, kui eluvõimelised on veel reaktsioonilised jõud kapitalismi maades, peame me siiski tunnistama, et see uus seisukoht, mille Nõukogude Liit on omandanud nüüd rahvusvahelistes suhetes, ei kujunenud mingisuguste tekkinud juhuslike asjaolude tagajärjel, et ta vastab kõigi rahuarmastavate rahvaste huvidele ja vastab samuti kõigi maade huvidele, kes sammuvad demokraatliku arengu ja oma rahvusliku sõltumatuse kindlustamise teel.

Kõiges selles on teeneid kõigepealt kangelaslikul Punaarmeel. (Kiiduavaldused.) Meie punaarmeelased, punalaevastiklased, kõigi relvaliikide ohvitserid ja komandörid teenisid ennastsalgavalt meie kodumaa auks. Meie kindralid ja marssalid eesotsas Generalissimus Staliniga tegid Nõukogude Liidu kuulsaks ja suureks. Vaenlane peatati Moskva väravail ja see oli murrangu alguseks Nõukogude—Saksa rindel. Vaenlane piiras sisse Leningradi, kuid osutus jõuetuks täitma Leningradi vallutamise plaani. Vaenlane purustati Stalingradi all ja sellest hetkest alates algas Saksa armee täielik purustamine meie rindel. Need ülesanded lahendati suure väepealiku seltsimees Stalini strateegilise plaani järgi ja tema otsesel juhtimisel. (Tormilised kauakestvad kiiduavaldused.)

Vaenlase purustamine oli kogu nõukogude rahva jõupingutuste tagajärg, mis kindlustas võidu saavutamise. Tuli pikendada tööpäeva. Miljonid naised asendasid mehi kolhoosides, vabrikuis ja tehaseis. Noored tegid ennastsalgavalt täiskasvanute tööd. Tuli leppida tõsiste kitsendustega kõige hädavajalikumaga varustamises, raske korterikitsikusega, evakueerimisega kaugetesse kohtadesse ja teiste sõjaaja raskustega. Ja hoolimata sellest tuli meie rahvamajandus toime oma peamiste ülesannetega. Rinde vajadusi rahuldati häireteta ja katkematult. Ka tagala edasiliikkamatuid vajadusi rahuldati, kuigi suurte kitsendustega. Seltsimees Stalini loosungist „Kõik rinde heaks" haaras kinni üksmeelselt kogu nõukogude rahvas ning sellega kindlustati võidu saavutamine. (Kiiduavaldused.)

Me saavutasime võidu, ületades kõik raskused rindel ja tagalas. Me suutsime saavutada seda, sest et me mitte ainult sõja ajal, vaid ka sellele eelnenud aastail läksime õiget teed. Me pühkisime oma teelt sisemised vaenlased, kõik need saboteerijad ja kahjurid, kes lõpuks muutusid välismaiste peremeeste teenistuses olevaks diversantlikuks salaluurejõuguks. On samuti teada, et nõukogude rahvas on ammu võtnud tahtmise otseseks välismaiseks vahelesegamiseks meie siseasjadesse. Kõigi nende kiuste, kes meile kaikaid kodaraisse loopisid, kujundas meie rahvas oma maa ümber luues võimsa sotsialistliku riigi. (Kiiduavaldused.) Punaarmee loomisega, meie maa industrialiseerimise teostamisega, põllumajanduse ümberkorraldamisega kolhooside alusel, pingelise tööga elanikkonna kultuuritaseme tõstmise alal ja visa tööga tehniliste ja teiste kvalifitseeritud kaadrite ettevalmistamise kallal rajati meie võidu alused. Ja nüüd on meil võimalik teha suurepäraseid kokkuvõtteid: me

purustasime ohtlikema vaenlase, saavutasime hiilgava võidu, ühendasime veel enam nõukogude rahvaste pere, tõstsime enneolematule kõrgusele Nõukogude Liidu rahvusvahelise autoriteedi. Kas on vaja veel paremat bolshevistliku partei poliitika õigsuse kontrolli? (Kiiduavaldused.) Pärast seda ei ole raske mõista, miks on sääraselt kasvanud usaldus meie partei vastu, miks on nii vankumatu usaldus seltsimees Stalini juhtimise vastu. (Kauakestvad kiiduavaldused.)

Koos sõja lõpuga tõusid meie ette uued ülesanded, mis panevad meie peale ka uued kohustused.

On tulnud aeg asuda selle töö juurde, mis sõda katkestas. Meil läheb vaja mõnda aega, et tõsta sotsialistlik tööstus sellele tasemele, mille ta saavutas enne sõda. Ent möödub paar aastat ja me saavutame selle, mis oleks üle jõu käivaks igale kapitalistlikule maale. (Kiiduavaldused.) See ülesanne läheb koostisosana uude viisaastakusse, mida me alustame käesolevast aastast ja mis annab meile võimaluse paljudes suhetes ületada rahvamajanduse ennesõjaaegse taseme. (Kiiduavaldused.) Me arendame uuesti neid tööstusharusid, mis annavad põllumajandusele vajaliku hulga traktoreid, põllutöömasinaid ja väetisi, samuti neid tööstusharusid, mis varustavad veduritega, vagunitega ja kõige vajalikuga raudteetransporti ning teisi tähtsaid transpordiliike: mere-, jõe- ja autotransporti. Järjekorras on kogu linna- ja maaelanikkonna massikaupadega varustamise paremustamise ülesanded. Selleks on vaja edasi viia rida meie tööstusharusid. Korterikitsikusest ülesaamine on nüüd muutunud eriti aktuaalseks nende purustuste tõttu, mis sõda saksa röövvallutajate vastu enda järel maha jättis. Koolide ja haiglate, instituutide ja laboratooriumide, kinode ja teatrite ning paljude teiste kultuuriliste ja elutarbeliste asutuste ehitamise peame seadma vajalikule kõrgusele, võttes kõiges arvesse endise töö puudus ja vajadust ulatuslikumalt ära kasutada teiste maade kogemusi. Moskvalased laotavad uuesti enda ees laiali pealinna rekonstrueerimise plaanid ja me kõik võtame aktiivselt osa sellest suurest riiklikust tööst. (Kiiduavaldused.)

Te mäletate, et mitte kaua enne sõda tunnistasid partei ja valitsus, et on saabunud aeg praktiliselt üles tõsta ja teostada NSVL tähtsaim majanduslik ülesanne. See peamine ülesanne formuleeriti järgmiselt: jõuda järele majanduslikus suhtes Euroopa arenenumaile kapitalistlikele maadele ja Ameerika Ühendriikidele ja neist ette jõuda ning lahendada see ülesanne lõplikult lähema aja jooksul. Iga meie maa elaniku kohta peab toodetama mitte vähem tööstussaadusi kui kõige arenenumal kapitalistlikul maal — säärane on ülesanne. (Kiiduavaldused.)

Me asusime edukalt selle töö juurde. Kuid Saksamaa kallaletung katkestas alustatud suure töö. Nüüd asume uuesti selle töö kallale veel sügavama arusaamisega selle ülesande tähtsusest ja püüame, et meie töö tempo oleks suure ülesande vääriline. Meil ei ole ega saa olema kriise, kus tööstus satub ummikusse, nagu see on omane kapitalistlikele maadele. Meil ei ole ega saa olema tööpuudust, sest me oleme ammu vabanenud kapitalismi kammitsaist ja eraomandi võimust. Teadlik töö ja sotsialistlik võistlus meie vabrikuis ja tehaseis, kolhoosides ja sovhoosides, raudteedel ja asutustes viivad meie majandust edasi. (Kiiduavaldused.) Meil on vaja eriti hoolitseda selle eest, et iga inimese töö muutuks tootlikumaks, sest et selles ei peitu mitte ainult iga töötaja isiklik huvi, vaid ka riigi üldine huvi. On möödas aeg, kui tööd tehti „Dubinushka" saatel. „Dubinushka" on muidugi hea laul. Hea laul on ka „Ei uhnem". Kuid igal viljal oma aeg. Meie ajal masinate ja kõrge tehnika ajal, ning pealegi kui me tahame „järele ja ette jõuda", tuleb ulatuslikumalt ja tõhusamalt rakendada uut tehnikat meie rahvamajanduse kõigis harudes selleks, et tehnika ja teaduse kaasaegsed saavutused etendaksid üha suuremat osa meie tööstuse ja kogu rahvamajanduse arengus. Siis me lahendame ülesande, ülesande jõuda järele majanduslikus suhtes kõige enam arenenud kapitalistlikele maadele ja neist ette jõuda, säärase eduga, nagu seda nõuavad meie maa huvid ja kommunismi huvid. (Kiiduavaldused.)

Loomulikult on meil selleks, et lõplikult lahendada see suurim ülesanne, vaja kestvat rahuajajärku ja meie maa julgeoleku kindlustamist. Nõukogude Liidu rahuarmastav poliitika ei ole mingisugune möödaminev nähtus, ta tuleneb meie rahva põhilistest huvidest ja tungivatest vajadustest, tema püüdest oma materiaalse heaolu kiireimaks tõstmiseks nõukogude inimeste määratu suurest vajadusest oma, uue, kultuurilise, sotsialistliku eluolu loomise järele ning meie rahva sügavast veendumusest selles, et Nõukogude Liit lahendab edukalt kõik need ülesanded, kui agressorite kari on ketis. Sellepärast ongi nõukogude rahvas nii valvas, kui on tegemist rahu ja rahvusvahelise julgeoleku rikkumise võimalike kolletega või mingisuguste intriigidega selles mõttes. Meie rahvas asub valvele ka nüüd, kui see on vajalik. Kas tuleb, näiteks, minna mööda säärastest faktidest kui, ütleme, meie liitlaste valitsemisel olevas rajoonis säilitatakse ühel või teisel viisil purustatud hitlerliku armee sadu tuhandeid Saksa vägesid? Ei saa jätta tunnustamata selle asjaolu positiivset tähtsust, et liitlane tunnistas vajalikuks teha lõpp sellisele olukorrale. Või teine fakt. Veel nüüd hoitakse Itaalias liitlaste kulul kümneid tuhandeid poola fašisti kindral Andersi vägesid, kes on tuntud oma vihkamisega Nõukogude Liidu suhtes ning kes on valmis igasugusteks avantüürideks uue, demokraatliku Poola vastu. Kuidagi ei saa sääraseid fakte seletada rahvaste rahu ja julgeoleku huvidega. Või võtame niisuguse juhtumi. Austria territooriumile, väljapoole Nõukogude tsooni piire on jäänud polkovnik Rogožini vene valgekaartlik jalaväekorpus, kes oli sõja ajal palgalisena Hitleri teenistuses. Loomulikult nõudsime me nende värdjate jõugu likvideerimist ikka samades rahu ja liitlastevaheliste sõbralike suhete huvides.

Nõukogude Liit on küllaltki teinud selleks, et luua uus tõhusam rahvaste rahu ja julgeoleku kaitse organisatsioon. Organisatsioon „Ühinenud Rahvused" on juba tööle asunud ning me soovime talle edu tema tähtsate ülesannete teostamisel. Meie osavõtt sellest organisatsioonist on suunatud sellele, et ta etendaks tõhusat osa uute sõdade ärahoidmisel ning kõigi ja igasuguste imperialistlike agressorite ja teiste rahvaste tahte vägistajate taltsutamisel. Üldise rahu huvides on Nõukogude Liit alati valmis üksmeelseks koostööks suurte ja väikeste rahuarmastavate maadega. Nõukogude Liidus ei ole sõjakaid avantüristlikke gruppe, nagu see esineb valitsevate klasside hulgas mõnedes teistes maades, kus täitmatud imperialistid juba nüüd ergutavad mitte ohutut loba „kolmandast maailmasõjast". Tõelised rahvaste rahu ja julgeoleku pooldajad leiavad ka edaspidi Nõukogude Liidus ustava liitlase ja kindla toe. (Kauakestvad kiiduavaldused.)

See ei tähenda, et me oleme muretud Punaarmee ja meie Sõjalaevastiku võimsuse suhtes. Ei, hoolitsus relvastatud jõudude eest meil ei nõrgene. Meie armee on nagu ei kunagi varem omandanud lahingukogemusi, tugevenenud ja karastunud. Sõjaajal käis ta läbi suure reorganiseerimise tee ja kujunes ümber vastavalt sõjaasjanduse kaasaegseile nõudeile. Meie vägede võitlusvaim ja nõukogude patriotism on tuntud. Valitsus ja Punaarmee juhid teevad kõik selleks, et meie armee ka uusimate relvaliikide suhtes ei jääks maha ühegi teise maa armeest. Jatkub sellest, kui ütelda, et Nõukogude Liidu relvastatud jõudude eesotsas seisab kõik need aastad suur väepealik ja meie maa kaugelenägev juht Generalissimus Stalin. (Kogu saali tormiline ovatsioon.)

Kõik see määrab kindlaks meie uued, sõjajärgsed ülesanded.

Siia kuuluvad nii sisemised ja välised suured probleemid, mis määravad meie maa ja meie ettevõtte tuleviku, kui ka tänapäeva ülesanded, mis nõuavad edasilükkamatut lahendust. Bolševistlik partei õpetab meile nende ülesannete ühendamise oskust. Koondamata vajalikke jõude ja ressursse riigi põhiliste ülesannete lahendamiseks ei saa me kindlalt vaadata tulevikku, kõnelemata juba sellest, et sõda näitas erakordse jõuga säärase bolševistliku poliitika õigsust kogu meie riigi ülesehitamise möödunud ajajärgu jooksul. (Kiiduavaldused.) Üheks meie partei tähtsamaks saavutuseks võib lugeda seda vaieldamatut fakti, et meie rahvas on juba ammu aru saanud bolševistliku partei selle peajoone sügavast mõttest. (Kiiduavaldused.) Ent partei on alati nõudnud, et olemasolevaid võimalusi, — ja neid pole meil vähe, — kasutataks ulatuslikumalt ja intensiivsemalt akuutsete vajaduste rahuldamiseks elanikkonna eluolu paremustamisel. Bürokraatliku halvustava suhtumise vastu niinimetatud „väikestesse" küsimustesse on partei alati pidanud halastamatut võitlust, kutsudes üles mitte ainult bolševistlikule enesekriitikale, vaid ka halbade juhtide töö aktiivsele ühiskondlikule arvustamisele. Oleks õiglane just nüüd, kui sõda on maha jätnud palju sedalaadi asju, tuletada seda meelde meie organisatsioonide ja asutuste juhatajaile.

Palju sõltub muidugi oskusest töötada ja veel enam tõsisest tahtmisest õppida töötama. Teatavasti pole õppida kunagi hilja. See käib nii kohalike kui kesksete juhtivate töötajate kohta. Seltsimees Stalin on meile korduvalt kõnelnud sellest, kui kasulik on, et juhtivad töötajad võtaksid kokku oma töö tulemused iga päeva kohta, et nad sagedamini ja tõsisemalt süveneksid oma tegevuse tulemustesse. Juhtidest oleneb ju meie ajal palju igas asjas. Üks ja sama tehas, üks ja sama kolhoos, üks ja sama organisatsioon või asutus annab ühe juhataja käes ühed tulemused, teise käes aga, kui juhataja on parem, annab hulga paremaid tulemusi. Teatavasti võtab tööline iga päev kokku oma töö tulemused. Nad tunnevad huvi ja teavad, kui palju nad valmistasid päeva jooksul tööstustooteid, missugune on nende töö tulemus. Sedasama peab ütlema talupoegadest. Nende töö tulemus leiab väljendust kolhoosi tööpäevades ja me teame, kuidas meie kolhoosnikud hoolitsevad selle eest, et teha rohkem tööpäevi ning kui sügavale see on juba juurdunud kolhoosiküla eluolus. On vaja, et ka juhtivad töötajad omandaksid harjumuse võtta kokku iga oma tööpäeva tulemused ja õpiksid vajaliku enesekriitikaga suhtuma oma tegevuse tulemustesse. Siis on paljude meie lugupeetud seltsimeeste töös vähem lünki ja me saavutame meile vajaliku kaasaegse bolševistliku tempo kõigi akuutsete küsimuste lahendamisel. Partei annab oma poliitikaga meile õige joone töös. On vaja, et meie, kohalike ja keskorganisatsioonide juhtivad töötajad, näitaksime tegudega oma oskust töötada ning oma bolševistliku püüdu selleks, et töötada paremini, produktiivsemalt, suurima kasuga rahvale. Arvatavasti teie nõustute, et seda tahavad kõik meie valijad.

Meil on kõik põhjused loota, et Ülemnõukogu valimistel meie rahvas näitab uuesti üles usaldust bolševistlikule parteile ja toetab üksmeelselt kommunistide ja parteitute tööliste, talupoegade ja intelligentsi stalinliku bloki kandidaate. See ainult suurendab vastutust, mis lasub saadikuil: nad peavad olema suure rahva usalduse väärilised ja peavad õigustama oma valijate usaldust. (Kiiduavaldused.) Aidaku siis uued valimised kaasa meie rahva veel suuremale koondumisele ning meie edasiliikumisele bolševistliku partei ja meie suure, armastatud Stalini läbiproovitud juhtimisel! (Tormiline, kauakestev ovatsioon. Hurraahüüded. Kõik tõusevad püsti, hüüded: „Elagu suur Stalin!", „Elagu suure Stalini ustav kaasvõitleja seltsimees Molotov!")

Kes tahab, et meie riik ka edaspidi oleks tugev ja võimas, see hääletab kommunistide ja parteitute bloki kandidaatide poolt

ÜK(b)P KESKKOMITEE LÄKITUSEST

ARNOLD MERI

Liidunõukogu valimisringkonna nr. 655 saadikukandidaat Nõukogude Liidu Kangelane, ELKNÜ Keskkomitee sekretär sm. Arnold Meri on sündinud 1919. a. Tallinnas.

1940. a. juunikuu pöördepäevadel ühines ta kõhklematult töörahva huvide eest võitlejatega ja astus kommunistliku noorsooühingu liikmeks. Tegutses hiljem Punaarmee Eesti Korpuse üksuse poliitjuhina.

Isamaasõja karmid võitlused tegi ta algusest lõpuni kaasa, näidates oma kangelastegudega ustavust kodumaale.

Sm. Mere kandidatuuri NSVL Ülemnõukogu Liidunõukogusse seadsid üles Tartu Riikliku Ülikooli ja Riikliku Kunsti-instituudi õppejõud, teenistujad ja üliõpilased ning Tartu Raudteesõlme töölised, teenistujad ja insener-tehniline personal. Selle ülesseadmisega ühinesid kohe Peipsi Jõelaevanduse, Kammivabriku, Tööstuskombinaadi, kõigi Tartu käitiste ja asutuste töölised ning teenistujad. Ülesseadmisega ühinesid ka Tartu-, Võru- ja Valgamaa töölised ning töötavad talupojad. 655. Liidunõukogu valimisringkonda kuuluvad Tartumaa, Valgamaa ja Võrumaa ühes linnadega.

Liidunõukogu valimisringkonna nr. 655 valijad! Astuge 10. veebruaril Ülemnõukogu valimiste päeval kui üks mees valimiskastide juurde ja andke oma hääled Nõukogude Liidu Kangelase sm. Arnold Mere poolt!

Saadik on rahva teener

Meie rahvas seisab sündmuste eel, millel on nii sisepoliitiliselt kui ka rahvusvaheliselt suur tähtsus.

Selleks sündmuseks on meie ääretu kodumaa kõrgeima valitsemisorgani — NSVL Ülemnõukogu — valimised. Need valimised on uueks demonstratsiooniks meie rahva ühtsusest, tema koondumisest ümber bolshevistliku partei, Nõukogude valitsuse ja suure Stalini ümber.

Üldrahvalik usaldus kommunistide ja parteitute bloki kandidaatide vastu näitab uue jõu ja selgusega, et meie maa tööline klass, talurahva ja intelligentsi liit on praegu tugevam kui kunagi varem. See usaldus näitab, et meie maa töörahvas on tihedamalt koondunud bolshevike partei ja nõukogude võimu ümber kui kunagi varem. See usaldus näitab eesti rahva sügavat veendumust, et nõukogude võim on tõeline rahvavõim ning bolševike partei tõeline töötavate rahvahulkade juht, kelle käte võib julgesti usaldada oma saatuse ja oma tuleviku.

Suure bolshevike partei juhtimisel on eesti rahvas viimase viie aasta jooksul ära käinud kuulsusrikka võitlustee ja saavutanud oma ajaloo suurimad võidud.

Bolshevike partei juhtimisel kukutas meie maa töörahvas 1940. a. rahvavastase müüdava kodanliku võimu ja võitles esmakordselt kätte tõelise vabaduse ja iseseisvuse, mille kindlustas meile uus, rahvalik nõukogude võim.

Bolshevike partei juhtimisel saavutas meie rahvas juba esimesel nõukogude võimu aastal tähelepanuväärseid tulemusi kõigil riikliku, majandusliku ja kultuurielu aladel.

Riigi juhtimine lakkas olemast käputäie pankurite, tehaseomanike ja nende ümber grupeerunud müüdava bürokraatliku aparaadi monopoliks, rahvas võttis meie maa saatuse oma kätte.

Avati uusi tehaseid ja vabrikuid, kadus täielikult tööpuuduse oht. Kapitalistide metsiku omavahelise võitluse asendas kogu majanduse plaanikindel areng, mis oli suunatud kogu töörahva vajaduste rahuldamisele ja meie maa kaitsele.

Läks täide töötava talurahva sajandeid kestnud unistus. Maad sai see, kes töötas tema üles oma kätega ja niisutas seda oma higiga.

Kasvas koolide ja õpilaste arv. Esmakordselt sai kõrgem haridus kättesaadavaks töörahva laiadele hulkadele, tööliste- ja talupoegadele; kõrgem haridus ei ole enam suur- ja keskkodanluse eesõiguseks.

Võib julgesti ütelda, et kui saksa fashismi reetlik kallaletung Nõukogude Liidule ei oleks katkestanud meie rahulikku loomat tööd, siis oleks meil olnud juba lähemail aastail sellised saavutused, millisei[illegible] on raske ette kujutada.

Kuid ka sõja-aastail, tänu bolshevike partei ja nõukogude võimu juhtimisele ning vennasvabariikide abile viis eesti rahvas oma maa vabaduse ja sõltumatuse auga läbi kõigist katsumustest.

Eesti rahva ajalugu on võitluse ajalugu oma vabaduse ja sõltumatuse eest saksa orjastajate vastu. Ning ainuüksi kuulumisele Nõukogude Liidu vabariikide perre, ainult suure vene rahva abile ja Punaarmee võitudele oleme tänu võlgu selle eest, et selles sõjas me ei kaitsenud ainult oma vabadust, vaid viisime ka võidurikkalt lõpule oma seitsemesaja-aastase võitluse röövvallutajate vastu.

Nõukogude Liidu koosseisus olime osaks sellest jõust, mis kogu maailma tunnustuse järgi oli fashismi purustamise ja kümnete maailma rahvaste saksa orjusest vabastamise peamiseks jõuks.

Me võime julgel uhkeld olla selle üle, et suures võidus on ka meie osa, eesti rahva osa, osa sellest võidust, mis punase lipuna fashistliku pealinna Berliini rusude kohal teatas kogu maailmale fashismi lõplikku sõjalist lüüasaamist ja uue, rahuliku ajajärgu saabumisest inimsoo elus. Ei ole maakeral sellist nurka, kus ei pöörduta sügava tänutunde sõnadega meie suure Kodumaa ja Punaarmee poole, kus ei mainita sügava hardustundega meie juhi, suure Stalini nime.

Läinud aasta lõpul oli mul au juhatada Eesti noorsoodelegatsiooni rahvusvahelisel noortekonverentsil Londonis.

Sellel konverentsil oli esindatud 63 maailma maad. 70 delegaati esindas mitmesuguseid noorsoo-organisatsioone — konservatiivseid ja liberaalseid, sportlikke ja usundlikke, sotsialistlikke ja kommunistlikke.

Konverentsi pidulik avamine toimus Londoni suurimas saalis, kuhu oli kogunenud üle 7 500 pealtvaataja.

Kui meie delegatsioon lipuga, millele kuldtähtedega oli kirjutatud „Eesti NSV", astus koos teiste delegatsioonidega saali, tervitasid pealtvaatajad ja teiste maade delegaadid meid püstitõusmisega, tormiliste kiiduavaldustega ning loosungitega „Elagu nõukogude vabariigid", „Elagu nõukogude noorus", „Elagu fashismi võitjad".

Nõukogude noorte delegatsiooni vastuvõtt kujunes kõigi maailma rahvaste lugupidamise ja tänu tormiliseks demonstratsiooniks Nõukogude Liidu rahvastele, tähendab, sealhulgas ka eesti rahvale, selle põhilise panuse eest, mille meie suur Kodumaa andis fashismi purustamisesse.

Eesti rahvas on selle eest tänu võlgu peamiselt bolshevike parteile ja suurele Stalinile.

Raskeid haavu on fashistlik okupatsioon löönud meie maale. Täiesti on purustatud Narva, pooleldi on purustatud meie maa kultuurikeskus Tartu, õhkulastud ja lõhutud kvartale leiame Tallinnas, Rakveres, Tapal ja Valgas.

Meie maa tähtsamate tööstusettevõtete sisseseade on õhku lastud, hävitatud ja välja veetud.

Maa võeti töötava talurahva käest ära. Üks kolmandik meie põldudest seisis harimata ja kattus umbrohuga. Poole võrra vähenes loomade arv.

Ent kui kestva ja ennastsalgava tööga neid haavu, mis fashistid meie maa tööstusele ja põllumajandusele on löönud, on võimalik parandada, siis kes suudab parandada neid hirmsaid füüsilisi ja moraalseid haavu, mis okupatsiooni päevil sakslaste ja nende käsilaste poolt löödi meie rahvale. Okupatsiooni aja jooksul tapeti meie vabariigi territooriumil fashistide ja nende käsilaste poolt metsikult ning piinati surnuks üle 61.300 Eesti NSV rahuliku kodaniku ja üle 64.000 nõukogude sõjavangi.

Mitu meie rahva sugupõlve oleksid paljude aastakümnete jooksul pidanud andma kogu oma jõu ainult selleks, et taastada kõik sõja poolt purustatu, ainult selleks, et jõuda tagasi töörahva ennesõjaaegse elutasemeni. See oleks tähendanud aastakümneid rasket viletsust ja kurnavat tööd. Ainult nõukogude võimu tingimustes ja vennalikelt nõukogude vabariikidelt abi saamise tingimustes võime julgesti ütelda, et saavutame ja ületame tunduvalt ennesõjaaegse elutaseme lähema viie aasta jooksul.

Ei ole möödunud aastatki sõja lõppemisest, igaüks meist aga näeb oma silmaga ja tunneb, et elu muutub iga kuuga kergemaks.

Kasvab ü eie tehaste toodang, iga päev avatakse uusi ettevõtteid, järjest rohkem ja rohkem elustuvad meie tehased ja meie linnad, suureneb laiatarbekaupade hulk.

Suur loov, ülesehitav töö keeb linnas ja maal, tehastes ja koolides. Rahvas ehitab kiires tempos oma maad uuesti üles.

Üheainsa aastaga suurenes tööstuse võimsus ennesõjaaegse tasemega võrreldes 1944. a. 8 protsendilt läinud aasta lõpuks 75 protsendile.

Maa on uuesti tagasi antud tema seaduslikule omanikule — töötavale talurahvale ja on kogutud juba esimene sõjajärgne viljasaak.

Koolides õpib rohkem lapsi kui enne sõda ning Tartu ülikooli võeti läinud aastal vastu 2000 uut üliõpilast — esimest korda ülikooli kolmesaja-aastase tegevuse kestel.

Need on alles esimesed sammud meie maa taastamisel, kuid nad näitavad, et ainult nõukogude võimu tingimustes, bolshevike partei juhtimisel, võime kiirelt ja hästi taastada vaenlase poolt lõhutu.

Nõukogude rahvas saavutas võidu ennastsalgavas võitluses. Ei olnud selliseid ohvreid ega puudust, mille eest meie maa töörahvas oleks tagasi kohkunud võitluses meie Kodumaa vabaduse, au ja sõltumatuse eest. Ning hoolimata läinud aasta suurtest saavutustest ei ole meie elanikkonna elutingimused ikka veel kerged.

Bolshevike partei ja nõukogude valitsus seavad endale ülesandeks tõsta lähemail aastail tunduvalt töörahva heaolu, et meie maa saaks anda elanikkonnale rohkem laiatarbekaupu ja toiduaineid, muuta elu jõukamaks ja kultuursemaks kui kunagi varem.

Tugevasti kindlustada meie verega saavutatud suurt võitu, tugevdada meie riigi võimsust, meie piiride julgeolekut ja vabadust, meie Kodumaa rahvaste üheõiguslust ja sõprust, taotleda meie tööstuse, põllumajanduse ja kultuuri edasist arengut, kindlustada kõigi nõukogude inimeste jõukat ja kultuurilist elu — selles seisneb kommunistide ja parteitute stalinliku bloki valimiseelne programm, mida toetab kogu meie rahvas. Ning ma arvan, et suure au ja usalduse eest — olla ülesseatud NSVL Ülemnõukogu saadikukandidaadiks — olen ma tänu võlgu oma kuuluvusele bolshevike parteisse, kelle juhtimisel ma koos kogu rahvaga võitlesin sõjaaastail fashistlike röövvallutajate vastu ja kelle juhtimisel võtan praegu Eestimaa Kommunistliku Noorsooühingu Keskkomitee sekretärina osa Nõukogude Eesti majanduse ja kultuuri taastamisest.

See usaldus on samuti üldrahvaliku usalduse märgiks meie noorsoo vastu ning noore sugupõlve ning selle eelväe — Leninliku Kommunistliku Noorsooühingu teenete tunnustuseks.

Nõukogude Eesti noor sugupõlv on juba kirjutanud küllaltki kangelaslikke lehekülgi meie rahva ajalukku. Ligi 10 000 kommunistliku noorsooühingu liiget ja noort on autasustatud sõjaväeliste ordenite ja medalitega kangelastegude eest Suures Isamaasõjas. Kuus neist said mehisuse ja kangelaslikkuse eest kõrgeima autasu — Nõukogude Liidu Kangelase nimetuse.

Nõukogude Eesti okupatsiooni ikke alt vabastamise esimestest päevadest alates on kommunistlikud noored ja noorsugu võtnud aktiivselt osa meie majanduse taastamisest, töötades ennastsalgavalt Tallinna tehastes, Kiviõli kaevandustes, metsatöödel ja põldudel, abistades Punaarmeed vaenlast lõplikult lüüa.

Kui sõja-aastail bolshevike partei li meie võitude innustajaks ja organiseerijaks, siis näitas kommunistlik noorsooühing end partei väsimatu ja ustava abilisena.

Ja praegu, taastamise ajajärgul, on raske leida sellist ala riiklikus, majanduslikus ja kultuurilises elus, sellist nurka meie maal, kus noorsugu ei annaks kogu oma jõu, kõik oma teadmised, energia ja entusiasmi Kodumaa teenistusse.

Minu ülesseadmine NSVL Ülemnõukogu saadikukandidaadiks kui meie noorsoo esindaja ülesseadmine näitab veel kord, et kusagil, ühelgi maal maailmas, ei kuulu noorsoole selline üldrahvalik tähelepanu ja armastus, kui meie nõukogude maal, et meie rahvas hindab ja usaldab oma noorsugu, peab teda väärilisels osa võtma sellisest tähtsast asjast kui riigi valitsemine.

See usaldus paneb kogu meie noorsoo ning esimeses järjekorras tema eelväe — Eestimaa Leninliku Kommunistliku Noorsooühingu peale suure vastutuse. Õigustada rahva usaldust on vabariigi kommunistliku noorsooühingu auasjaks.

Meil, kommunistide ja parteitute stalinliku bloki kandidaatidel ei ole valimisplatvormi, mis erineks bolshevike partei valimisplatvormist. Meie ülesanne seisneb selles, et suunata kõik oma jõud ja teadmised meie partei valimiseelse programmi täitmisele, mis on esitatud Üleliidulise Kommunistliku (bolshevike) Partei Keskkomitee läkituses valijatele.

Meie ülesanne seisneb selles, et teenida ausalt ja ennastsalgavalt rahvast, õigustada oma valijate suurt usaldust. Seltsimees Stalin, esinedes 1937. aastal kõnega Moskva linna Stalini valimisringkonna valimiseelsel koosolekul, määras kindlaks kõrged omadused, mida peab omama tõeline rahvasaadik, rahva teener, leninlikku tüüpi riigitegelane.

Saadikute ülesanne seisneb selles, et kogu oma elu ja kogu oma tegevuse kestel meeles pidada ja täita seda meie üldrahvaliku saadiku, juhi ja õpetaja suure Stalini juhist.

Eestimaa LKNÜ KK sekretär Nõukogude Liid Kangelane A. MERI.

ALFRED KOORT

392. valimisringkonna saadikukandidaat Rahvuste Nõukogusse Tartu Riikliku Ülikooli prof. Alfred Koort on sündinud 29. mail 1901. aastal. Võideldes kogu aeg majanduslike raskustega suudab ta lõpetada Tartu Kommertsgümnaasiumi ja omandada ülikoolihariduse. Alates 1927. a. elab Tartu linnas, töötades ülikooli juures.

Professor A. Koort siirdus süngeil okupatsiooniaastail maale, kus töötab põllutöölisena. 1944. aasta sügisel, peale Tartu vabastamist Punaarmee poolt tuli ta tagasi Tartu ja asus TR Ülikooli rektori vastutusrikkale kohale, kus ta on näidanud end väsimatu töömehena.

Prof. A. Koorti kandidatuuri seadsid üles Tartu Riikliku Ülikooli, Riikliku Kunsti-instituudi õppejõud, teenistujad ja üliõpilased ning Tartu Raudteesõlme töölised, teenistujad ja insener-tehniline personal. Nendega ühinesid Tartu Kammivabriku, Peipsi Jõelaevanduse, Tartu Tööstuskombinaadi, Tartu Kaubastu, Tehase nr. 89, „Tehniku", Tartu Linna Täitevkomitee, Tartu Õlletehase, Tartu Piimakombinaadi töötajad, Tartu kommunistlikud noored, õpetajaskond jt.

Prof. Koort kandideerib Rahvuste Nõukogusse Tartu linna valimisringkonnas nr. 392. Tartu valijate kandidaat Liidunõukogusse valimisringkonnas nr. 655 on Arnold Meri.

Seltsimehed Tartu valijad! Kõik hääled meie väärikaile kandidaatidele Arnold M e r e l e ja prof. Alfred K o o r t i l e!

SERGEI SAZONOV

Sergei Sazonov sündis Moskvas 10. septembril 1907. aastal. Ta kaotas ema juba lapsena, mispärast anti kasvatada kehviktalunaisele Nova-Fominski rajoonis Moskva oblastis. Juba varakult õppis ta armastama tööd, ja Lenini-Stalini partei ustava pojana, tähelepanelikuna töötava rahva vajadustele ja hea organisaatorina omab ta suurt populaarsust tööliste ning intelligentsi seas.

Praegu töötab Sergei Sazonov Eestimaa K(b)P Keskkomitee teise sekretärina.

Elva linna ja valla töölised, talupojad ja intelligents esitasid Sergei Sazonovi Tartu lõuna-valimisringkonna nr. 393 saadikukandidaadiks NSVL Ülemnõukogu Rahvuste Nõukogusse. Tartu lõuna-valimisringkonda nr. 393 kuuluvad Elva ja Otepää linn ning Võnnu, Meeksi, Ahja, Kiidjärve, Kuuste, Ropka, Kambja, Veski, Nõo, Rannu, Konguta, Rõngu, Aakre, Pühajärve, Otepää ja Elva vald. Nende valdade ja linnade töölised, talupojad ning intelligents toetasid üksmeelselt Elva linna ja valla poolt ülesseatud saadikukandidaati sm. Sergei Sazonovit.

Seltsimehed valijad! Teie kandidaadiks Rahvuste Nõukogusse on sm. Sergei Sazonov. Liidunõukogusse valite teie valimisringkonna nr. 655 järgi saadikukandidaadi sm. Arnold Mere.

Seltsimehed Tartu lõuna-valimisringkonna valijad! Kõik hääled meie väärikaile kandidaatidele Arnold Merele ja Sergei Sazonovile!

JULIANA TELMAN

Juliana Telman sündis 31. mail 1901. a. Tallinnas töölisperekonnas. 1920. aastal võetakse Juliana Telman EK(b)P liikmeks. 3. mail 1922. a. vangistatakse Juliana Telman sm. Viktor Kingissepa varjamise pärast ning kodanlik klassikohus mõistab ta eluks ajaks sunnitööle. Vanglas ta viibib kuusteist aastat.

1940. a. juunipöörde järel asub Juliana Telman Eestimaa Leninlikku Kommunistlikku Noorsooühingut organiseerima. Juliana Telman on Eesti NSV Ülemnõukogus ja NSVL Ülemnõukogu saadik ning EK(b)P Keskkomitee liige.

Juliana Telman seati üles NSVL Ülemnõukogu Rahvuste Nõukogu saadikukandidaadiks Tartu põhja-valimisringkonnas nr. 394 Puhja, Luunja ja Peipsiääre valla talupoegade, tööliste ja teenistujate üldkoosolekute ning ringkonna valdade talupoegade ja ühiskondlike organisatsioonide esindajate ühise koosoleku poolt. Samas piirkonnas on NSVL Ülemnõukogu Liiduvalimisringkonna nr. 655 kandidaat Arnold M e r i.

Tartu põhja-valimisringkond nr. 394 hõlmab Alatskivi, Kavastu, Kudina, Kursi, Laeva, Luunja, Mäksa, Pala, Peipsiääre, Puhja, Saadjärve, Tartu, Tähtvere, Vara ja Äksi valla ning Kallaste linna.

Valimisringkonna nr. 394 valijad! Kõik hääled sm. Mere ja sm. Telmani poolt!

ELFRIEDE BOROTKINA

Elfriede Borotkina on sündinud Tartumaal 16. juunil 1909. aastal maalritöölise Juhan Laama tütrena. Kasvanud kehvades majanduslikes oludes, mõistab sm. Borotkina juba varakult hinnata töörahva huve. 1945. aasta sügisest alates töötab sm. Borotkina parteiorganisaatorina Kuremaa vallas.

Elfriede Borotkinast peetakse teenitult lugu ja ta omab suurt autoriteeti. Kuremaa valla töölised, talupojad ja intelligents esitasid sm. Borotkina Mustvee valimisringkonna nr. 395 saadikukandidaadiks NSVL Ülemnõukogu Rahvuste Nõukogusse. Varsti järgnesid rahvakoosolekud Avinurme, Lohusuu, Sadala, Torma, Vaimastvere, Laiuse, Voore, Kasepää, Saare, Kaarepere ja Jõgeva vallas ning Jõgeva ja Mustvee linnas, kus töölised, talupojad ja intelligents üksmeelselt toetasid Kuremaa valla poolt ülesseatud saadikukandidaadi sm. Elfriede B o r o t k i n a kandidatuuri.

Elfriede Borotkina kandideerib Rahvuste Nõukogusse Mustvee valimisringkonnas nr. 395. Samade valijate kandidaadiks Liidunõukogusse valimisringkonnas nr. 655 on Arnold M e r i.

Seltsimehed valijad! Kõik hääled meie väärikaile kandidaatidele Arnold Merele ja Elfriede Borotkinale!

Kodanik! Kui lahkud elukohast valimiste päevaks, ära unusta võimata kohalikust valla või linna täitevkomiteest „Hääletamisõiguse tõendust".

Kes tahab, et kõik nõukogude inimesed elaksid üha enam kindlustatud ja kultuurset elu, kes taotleb meie nõukogude rahva materiaalse heaolu tõusu, see hääletab kommunistide ja parteitute bloki kandidaatide poolt

ÜK(b)P. KESKKOMITEE LÄKITUSEST

Hääletan kommunistide ja parteitute bloki kandidaatide poolt

Töötasin juba kodanliku Eesti valitsuse ajal Tartu Õlletehases. Võrreldes töölise tolleaegseid töö- ja palgatingimusi praegustega pean ütlema, et tol ajal oli töötaja sõltuv vaid suurkapitalisti, vabrikandi tujudest, kes võis töötaja tunnipealt vallandada, sest valitsevast tööpuudusest tingituna oli vabrikusse tööle soovijaid alati külluses. Muidugi sunniti töölt lahkuma eeskätt neid, kes kuidagi olid tehase administratsiooni poolt „musta nimekirja" paigutatud — kas palga juurdeküsimise või mõnel muul põhjusel. Ja palgatülisid oli tol ajal tihti, sest mõnekümnekroonise kuupalgaga oli töölisele võimaldatud vaid kõige algelisem ja viletsam äraelamine.

Nõukogude korra kehtestamine 1940. aastal muutis otsustavalt minu elujärje paremuse suunas, kuid kahjuks ainult aastaks, sest järgnev saksa okupatsioon heitis tööliskiassi uuesti õudsesse piina- ja kannatustepõrgusse. Alles Punaarmee suured ja ajaloolised võidud päästsid meie rahva lõplikust hukkumisest ning andsid mulle tagasi õiguse tööle ja inimväärsele elule.

Minu, ja mitte üksnes minu, vaid meie kõigi töötajate aukohuseks on hääletada kommunistide ja parteitute bloki kandidaatide poolt, sest see suur võit, mis on saavutatud meie vaenlaste üle, nõuab kindlustamist meie, tööliste koondumise näol bolshevike partei ja nõukogude valitsuse ümber. Selles veenab meid kõiki ÜK(b)P Keskkomitee läkitus kõigile valijaile.

Karl Fuchs,
Tartu Õlletehase abimeister

Agitaator aitab valijat

Valimisjaoskonna nr 125/12 (Puiestee t. 78) agitpunkt on teinud tõhusa töö valijate teadlikkuse tõstmisel. Agitaatorid on õpetanud ja abistanud iga üksikut valijat kasutama Stalinliku Konstitutsiooniga kindlustatud suuri õigusi igapäevaste eluoluliste küsimuste lahendamisel.

Kolmkümmend viis vastutavat agitaatorit omavad abilisi, ja nimekirjade järgi nad on mitu korda külastanud valijaid kodudes. Agitaatorid on oodatud külalised, kes nõu ja jõuga on osutanud valijaile mitmesugust abi. Nii leidis agitaator sm. Dagmar Riikoja, kes põhjalikult tutvus oma piirkonna 133 valijatega, Raekoja tänavas maja nr. 55 valijad Ilma Uhlbergi ja Liisa Nõuland i haigetena. Viibimata korraldas ta neile arstiabi, nii et nad tervenesid. Samuti toimisid 4 Keskkooli kommunistlikud noored Filippova ja Andrejeva 74-aastase haige pensionäri Anna Volmeri puhul. Annud talle koha peal abi, nad teatasid valija haigusest agitpunkti, ja kahel korral saadeti haigele arst koju.

Ehituse nr. 288 agitaator sm. Gribonkin nägi, et pensionär Adamko elas külmas ja katkiste akendega korteris. Suur oli hoolealuse rõõm, kui peale agitaatori külastamist järgmisel päeval tulid kohale mehed, kes tegid korteri külmakindlaks ja panid uued aknaruudud ette. Sest Ehitus pidas aukohuseks niiviisi oma agitaatoriga käsikäes töötada.

Viienda keskkooli õpetaja sm. Renate Jaanusele kurtis Raekoja tänavas nr. 74 elav 67-aastane Johanna Pensa, et talle ei ole seni pensioni määratud. Sm. Jaanus kirjutas samas vormikohase avalduse Tartu Linna Täitevkomitee Sotsiaalosakonnale ja hoolitses, et pensioni saamine kiiresti ära otsustati.

Valija Anna Kask küsis õpetajalt Valeria Jegorovalt nõu, kuidas tema juures elav kodutu vaenelaps, kelle isa ja ema olid fashistide poolt mõrvatud ning kelle maja põletatud, saaks toidukaardi. Agitaator Jegorova andis nõu orb kasulapseks võtta, vormistades selleks vajalikud paberid. Kõik olid rahuldatud.

Niiviisi igasuguseid küsimusi lahendades on võitnud agitaatorid suure poolehoiu ja neid palutakse uuesti tagasi tulla. Üliõpilane sm. Eha Laurson on võitnud valijate sõpruse. Agitaatorina töötavad hästi õpetajad Osvald Kütt, Veera Otsing, Peeter Epler jt. Agitpunktis on sm. Olga Ramulil olnud valijatega huvitavaid vestlusi. Kooliõpilastest agitaatoreist töötavad heade tulemustega sm-ed Soomelar, Hilda Jaanus, Helena Kala, Vilma Kosenkranius jt. Agitaatorid on kindlustanud, et agitpunkti koosolekuist võtavad valijad rohkearvuliselt osa, kuni 350 inimest koosoleku kohta.

Agitpunkt on saanud valijaile kohaks, kuhu tullakse igasugustel olukordadel.

Roosi tänavas 29—1 elav „Ema medali" kandja Alma Eensalu palus, et talle muretsetaks puid. Agitpunkti juhataja Ludmilla Kukli ja TR Ülikooli õppejõud Richard Antons läksid kohale vaatama. Selguski, et perekond, milles on seitse last, elab halbades tingimustes. Kuigi mees töötab raudteel, ei olnud raudtee ametiühingu-komitee ega parteiorganisatsioon neid selles suhtes abistanud. Asjast teatati EK(b)P Tartu Linna Komitee esimesele sekretärile sm. E. Brandtile ja perekond sai kohe puid ning ühe elutoa asemele kahetoalise korteri, kuhu sissekolimine toimub 10. veebruaril.

Pensionär Auguste Metsik, kelle poja fashistid tapsid, pöördus agitpunkti palvega abistada teda riiete orderite saamisel. Agitpunkti vahendusel rahuldati palve täiel määral, samuti kui kodanik Eksi alalise pensioni saamise ja ühekordse toetuse palve.

Rohkesti kaebusi tuli Jaama tänava majavalitseja Mändmetsa kohta, et ta õigeaegselt ei maksa majahoidjatele palka ega anna luudade ostmiseks raha, joob ja on lohakas. Agitpunkt saatis kõik need avaldused edasi, ja lähemail päevil on hooletu majavalitseja Mändmetsa asi linna täitevkomitees arutusel.

NSVL Ülemnõukogu valimised on suureks poliitiliseks kooliks, tööta rahvas õpib oma peremeheõigusi kasutama, andes oma hääled kõige aktiivsemaile ja järjekindlamalt rahva huvide kaitsjaile kommunistide ja parteitute bloki kandidaatidele.

A. Piir

Valimisjaoskondade asukohtade täpsustamisi NSVL Ülemnõukogu valimisteks Tartumaal

Ropka valla Lemmatsi valimisjaoskond nr. 149

Valimisjaoskonna asukoht: Ropka vald, Ropka valla täitevkomitee ruumes. Telefon: Tartu 23-90.

Valimisjaoskonda kuuluvad: Mäe, Räni, Ranna, Variku, Haage, Lemmatsi, Külitse, Soosilla, Tässvere ja Laane küla ning kõik üksikmajapidamised Lemmatsi külanõukogu administratiivpiires.

Ropka valla Soinaste valimisjaoskond nr. 150

Valimisjaoskonna asukoht: Ropka vald, Reola koolimajas. Telefon: Tartu 4000/21-a.

Valimisjaoskonda kuuluvad: Soinaste, Tõrvandi, Ülenurme, Läti, Aakaru, Lepiku, Uhti, Aianduse ja Reola küla ning kõik üksikmajapidamised Soinaste külanõukogu administratiivpiires.

Veski valla Krüüdneri valimisjaoskond nr. 154

Valimisjaoskonna asukoht: Veski vald, Krüüdneri külanõukogu ruumes, Krüüdneri külas. Telefon: Veski 9-c.

Valimisjaoskonda kuuluvad: Päeva, Poka, Parmu, Vahi, Abisaare, Kula, Sulaoja, Veski, Palu, Sahkri, Maaritse, Lutsu, Tarikatsi, Peebu, Ora, Pungi, Alliku, Luigaste, Järve ja Lullu küla ning kõik üksikmajapidamised Krüüdneri külanõukogu administratiivpiires.

Veski valla Vana-Prangli valimisjaoskond nr. 155

Valmisjaoskonna asukoht: Veski vald, Vana-Prangli koolimaja ruumes. Telefon: Veski 8-1.

Valimisjaoskonda kuuluvad: Taraski, Aksi, V.-Prangli, Nuusa, Väljamäe, Ääru, Russaku, Nuusapalu, Tornimäe, Hädaküla, Ärniku, Jaaska, Vahtra, Pedastiku, Vissi, Virblase, Jakobi, Mutiku, Savi ja Halja küla ning kõik üksikmajapidamised Vana-Prangli külanõukogu administratiivpiires.

Rõngu valla Rõngu valimisjaoskond nr. 165

Valimisjaoskonna asukoht: Rõngu valla täitevkomitee ruumes, Rõngu alevikus. Telefon: Rõngu 4 ja 21.

Valimisjaoskonda kuuluvad: Koruste, Suure-Rõngu, Hingemäe, Raigaste, Väikse-Rõngu, Mudsi küla ja Rõngu alevik ning kõik üksikmajapidamised Rõngu külanõukogu administratiivpiires.

Puhja valla Puhja valimisjaoskond nr. 205

Valimisjaoskonna asukoht: Puhja vald, Puhja rahvamaja ruumes. Telefon: Puhja 11-b.

Valimisjaoskonda kuuluvad: Puhja, Mäeselja, Soovaveski, Järva, Tännasilma, Aruküla ja Mõisanurme küla ning kõik üksikmajapidamised Puhja külanõukogu administratiivpiires.

Puhja valla Vihavu valimisjaoskond nr. 206

Valimisjaoskonna asukoht: Puhja vald, Vihavu külanõukogu ruumes. Telefon: Puhja 13.

Valimisjaoskonda kuuluvad: Saare, Vihavu, Nasja, Pori, Võlinge, Koiduaru, Kaldasaare ja Palumõhja küla ning kõik üksikmajapidamised Vihavu külanõukogu administratiivpiires.

Puhja valla Ulila valimisjaoskond nr. 207

Valimisjaoskonna asukoht: Puhja valla täitevkomitee ruumes. Telefon: Ulila 2.

Valimisjaoskonda kuuluvad: Härjanurme, Siberinurme, Kasmi, Võsivere, Rida, Teilma, Asunduse ja Kure küla ning kõik üksikmajapidamised Ulila külanõukogu administratiivpiires.

Sadala valla Tähkvere valimisjaoskond nr. 222

Valimisjaoskonna asukoht: Sadala valla täitevkomitee ruumes. Telefon: Sadala 2.

Valimisjaoskonda kuuluvad: Aosilla, Kilbavere, Otti, Metsaküla, Kaasiku, Altveski, Tislari, Tõreda, Veneküla, Niikelise, Tuimõisa ja Pedasi küla ning Laius-Tähkvere asundus ja kõik üksikmajapidamised Tähkvere külanõukogu administratiivpiires.

Sadala valla Sadala valimisjaoskond nr. 223

Valimisjaoskonna asukoht: Sadala vald, Leedi algkool. Telefon: Sadala 4.

Valimisjaoskonda kuuluvad: Kodisma, Leedi, Kirivere, Reastvere, Resti, Vaheküla, Mõisamaa, Sadala, Okatku, Mäeküla ja Sadala-Raja küla ning Leedi asundus ja kõik üksikmajapidamised Sadala külanõukogu administratiivpiires.

HÄÄLETAN POOLT ILUSA TULEVIKU NIMEL

Ruttan läbi veebruari lõrtsise lumesaju oma valimisjaoskonda, et kontrollida valijate nimekirjas oma nime. On ju selleks viimane aeg, sest peagi on käes tähtis päev — 10. veebruar. Olles veendunud, et kõik on korras, võin valimispäeval astuda kindlalt ja julgelt valimiskasti juurde täitma esimest korda elus nõukogude kodaniku õilsat kohust

Kas tõesti on möödunud aastad nii kiiresti, et olen juba saanud täieõigusliikuks kodanikuks? — arutlen endamisi. Meenub pilt pildi järel minevikust, popsitütre rõõmuvaesest ja kibedast lapsepõlvest.

Aastaid tagasi oli samasugune sajune ja sombane veebruarikuu päev. Sammusin väikese plikana hommikul vara kooliteed. Jalad olid läbimärjad katkistes kingades ja paigad vanal kohmakal palitul tegid alati nalja minu pinginaabrile — suurtaluniku tütrele.

Kui klassi astudes ütlesin tere hommikust, püüdsid kõik mind mitte tähele panna. Istusin pinki — kõik eemaldusid minust, moodustades omavahel sosistavaid rühmakesi. Aimasin midagi halba. Ei osanud aga mõistatada, mis paha ma nendele olin teinud.

Enne kui tund sai alata, esitas klassijuhataja mulle küsimuse: „Miks sa eile puudusid?" Midagi teravat oli neis sõnades. Aralt vastasin: „Kodustel põhjustel."

„Või nii, pärast tunde räägime sinuga sellest pikemalt!" ütles ta kurjakuulutavalt.

See tund oli mulle piinaks. Veel raskem oli oodata tundide lõppu.

Pärast tundi kutsuti mind õpetaja tuppa. „Vasta, miks võtsid sa oma pinginaabri raha!" küsis klassijuhataja. Jäin keeletuks, ei osanud enam midagi öelda. Viimaks kogelesin: „Ma ei tea sellest midagi." „Ära valeta!" ütles ta jäigalt. „Sinu pinginaaber on seda näinud. Ja miks sa siis eile puudusid?"

Tund aega hiljem, väljudes klassijuhataja toast, olin nutust nõrkemas. Veel kunagi ei olnud ma valusamini tunnud, mis tähendab olla vaene popsilaps, kelle sõnu keegi ei usu.

Järgnesid aastad samas koolis täis samalaadseid elamusi ja aasta-aastalt nägin selgemalt, kui suur vastuolu valitses tööliskiassi ja kodanluse vahel. Õpetajad, kes oma kohta ei tahtnud kaotada, kaitsesid ikka vallaisade ja suurtalunike laste huve. Kui pärast algkooli lõpetamist tahtsin pääseda keskkooli, naerdi ja muiati selle üle.

Ma tungisin siiski suuri vaevu sisse kodanlikku gümnaasiumi, mis oli reserveeritud jõukate vanemate „kuldsele nooruse-le". Siin olid klassivahed veel teravamad, töörahva lapse alandused ja kannatused veel koledamad.

Kuid tänu nõukogude korrale võin ma praegu siiski oma hariduse omandamise lõpetada lahedates tingimustes. Pole tarvis tunda muret kooliraha pärast ja saan pealegi stipendiumi. Keegi ei alanda mind seepärast, et mu vanemail ja mul endal on tööst karedad käed.

Tänutundes astun 10. veebruaril noore valijana valimiskasti juurde ja hääletan kommunistide ja parteitute bloki kandidaatide poolt, kes kindlustavad kõigile tööliste ja talupoegade lastele õiguse haridusele.

Hääletan kommunistide ja parteitute bloki kandidaatide poolt seepärast, et enam ükski laps ei tarvitseks hariduse saamisel läbi elada niisuguseid koledusi ja alandusi, mida mina sain kogeda oma koolipõlves kodanliku korra ajal.

Linda Pukk,
noor valija

Hääletamiseõiguse tõend

1. Kõik komandeerimisõigust omavad Tartumaa asutused, ettevõtted ja organisatsioonid on kohustatud komandeerimistunnistuste väljaandmisel kontrollima, et isikud, kelle komandeerimisel viibimise aeg langeb 10. veebruarile, omaksid neile täitevkomitee poolt väljaantud „Hääletamisõiguse tõendit".

2. Kõik komandeerimisõigust omavad asutused, ettevõtted ja organisatsioonid on kohustatud viivitamatult esitama kohalikele täitevkomiteedele nimekirjad isikute kohta, kes viibivad 10. veebruaril komandeerimisel. Nimekirjas tuleb ära tähendada komandeeritava perekonna-, ees- ja isanimi, sünni aeg, elukoht ning tema viibimiskoha aadress.

Tartumaa TRSN Täitevkomitee

Valijaile

Valimisjaoskond nr. 126/13, Puiestee t. 17 (Telefonivabriku klubis), korraldab 9. jaan. algusega kell 18 suure kontsert-kõneõhtu. Kavas: ELKNÜ Tartu Linna Komitee sekretäri sm. Mandre kõne teemal „Rahvamajanduse arengu perspektiivid Nõukogude Eestis". Suur kontsert sõjaväeliste isetegevustrupilt. Lõpuks tants.

Valimisjaoskond nr. 126/13

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu ja Eestimaa Kommunistliku (bolševike) Partei Keskkomitee

MÄÄRUS nr. 81

5. veebruarist 1946. a. Tallinn

Eesti NSV uusmaasaajate edasise abistamise abinõude kohta

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu ja Eestimaa K(b)P Keskkomitee märgivad, et Eestimaa vabastamisest saadik saksa röövvallutajaist on vabariigi kohalikud partei-, nõukogude ja maaorganid maata ja vähese maaga talundeile tõhusat abi andnud.

Maareformi teostamisel said enam kui 26 000 varem mõisnike ja kulakute poolt halastamatult ekspluateeritud maatöölise-kehviku talu Nõukogude riigilt põliseks kasutamiseks 326 900 hektarit maad, sealhulgas 131 000 hektarit põllumaad.

Üheaegselt anti 17 000 varem vähese maaga kehviku-keskmiku talundile riigi poolt juurdelõike korras 75 000 hektarit maad, sealhulgas 25 600 hektarit põllumaad.

Kuid mitte ainult maaga varustamises ei väljendunud nõukogude võimu hool vabariigi kehvikute-keskmike talundite eest. Koos maaga said uusmaasaajad ka elu- ja kõrvalhooned, põllutöömasinad ja inventari, töö- ja tootlikud loomad.

Uusmaasaajaile anti üle 4384 talu kõigi elu- ja kõrvalhoonetega, tunduv hulk põllumajanduslikku inventari: atru, äkkeid, külvi-, heinaniidu- ja viljaniidumasinaid ning 4172 tööhobust, 18 116 lehma ja teisi tootlikke loomi.

Selle kõrval anti talumajandeile suurt abi riiklike krediitide näol:

1945. aastal said 19 245 talundit, neist peamiselt uusmaasaajaile ja juurdelõikeid saanud talupoegadele kuuluvad talundid, üle 39 miljoni rubla krediiti, sealhulgas ehitustööde läbiviimiseks 18 000 000 rubla; 4000 talundit sai 4 miljonit 600 000 rubla loomade ostuks ja 10 000 talumajandile on antud 16 800 000 rubla seemne, väetiste ja inventari ostuks.

1945. a. kevadkülvi perioodil ja talvvilja külviks võimaldati talundeile üle vabariigi ulatusliku riikliku seemnelaenu saamist. Kevadeks taastatud vabariigi masina-traktorijaamad ja hobulaenutuspunktid, teenindades peamiselt uusmaasaajaid, abistasid neid kevadkünni, külvi, kesakünni, saagikoristamise, viljapeksu ja sügiskünni teostamisel, teenindades kokku 17 000 uusmaasaajat.

Partei ja Nõukogude valitsus vabastasid 1945. aasta jooksul suure arvu uusmaasaajaid põllumajandusmaksude tasumisest ning riigile põllumajandusaaduste kohuslikust müügist ja võimaldasid teisele osale talundeist tasuda kuni 50% vähem põllumajandusmaksu ja täita riigile teravilja, kartulite, liha, piima, heina ja munade müügikohustust.

Kõik need abinõud võimaldasid suuremal osal uusmaasaajaist juba 1945. aastal korraldada Nõukogude riigilt saadud maad ja kindlustada oma majapidamist.

Kuid Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu ja Eestimaa K(b)P Keskkomitee leiavad, et mõned vabariiklikud rahvakomissariaadid ja organisatsioonid (Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaat, ETKVL, Põllumajanduslike Ühistegevuse Peavalitsus jt.), samuti mõned maakondade täitevkomiteed ja Eestimaa K(b)P maakonnakomiteed ei kasutanud kõiki võimalusi uusmaasaajate abistamiseks ja viimasel ajal isegi nõrgendasid seda tööd.

Eriti halvasti on organiseeritud elumajade ja kõrvalhoonete ehitamine. Suurel osal uusmaasaajaist puuduvad veel majad, peamiselt ehitusmaterjalide, naelte, klaasi, metsamaterjali väljaveoks vajaliku transpordi puudumise tõttu ja ehitustööde alal abi puudumise tõttu.

Üksikuil uusmaasaajail puuduvad tänini lehmad, ka ei ole veel kõigis maakondades ja valdades likvideeritud hobuste puudumine. Halvasti on korraldatud uusmaasaajate varustamine tööstus- ja majapidamiskaupadega, rauatoodetega ja majandusliku inventariga.

Lugedes uusmaasaajaile edasise abi osutamise nende majapidamiste taastamisel ja tugevdamisel kõigi partei-, nõukogude ja majanduslike organisatsioonide tähtsaimaks majanduslik-poliitiliseks ülesandeks, Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu ja Eestimaa K(b)P Keskkomitee

määravad:

1. Kohustada Eesti NSV Põllutöö Rahvakomissariaati (sm. Allik) ja tema kohalikke organeid, samuti maakondade täitevkomiteesid ja Eestimaa K(b)P maakonnakomiteesid tarvitusele võtma abinõud, et maata ja vähese maaga talupojad saaksid iga talundi kohta 12—18 hektarit maad riikliku reservmaafondi maadest, ja lõpetama selle töö 1. aprilliks 1946.

2. Kohustada Eesti NSV Põllutöö Rahvakomissariaati (sm. Allik), maakondade täitevkomiteesid, Eestimaa K(b)P maakonnakomiteesid ja valdade täitevkomiteesid kindlustama, et 1946. aastal likvideeritaks vabariigis täielikult uusmaasaajate hobuseta ja lehmata olek ja antaks tootlikke loomi ja hobuseid neile uusmaasaajaile, kellel need puuduvad; teostama ENSV RKN ja Eestimaa K(b)P KK 1945. a. 4. septembri määruse nr. 790 kohaselt bandiitide majapidamistelt võõrandatud veiste, väikesarvloomade ja hobuste üleandmine.

Keelata Eesti NSV Põllutöö Rahvakomissariaadil, maakondade täitevkomiteedel, Eestimaa K(b)P maakonnakomiteedel, valdade täitevkomiteedel ja külanõukogudel teostada abimajandeile loomade üleandmist ja müümist, enne kui ei ole täielikult likvideeritud uusmaasaajate hobuseta ja lehmata olek.

3. Ette panna Eesti NSV Põllutöö Rahvakomissariaadile (sm. Allik), maakondade ja valdade täitevkomiteedele, masina-traktorijaamade direktoreile ja hobulaenutuspunktide juhataajaile kindlustada, et uusmaasaajate majandeis teostataks 1946. aastal masina-traktorijaamade traktoritega ja hobulaenutuspunktide hobustega põllumajanduslikke töid 112 600 hektari ulatuses, ümber arvatult pehmele kiinnile, ja et neis majandeis pekstaks masina-traktorijaamade viljapeksumasinatega vähemalt 30 000 tonni teravilja.

Eesti NSV Põllutöö Rahvakomissariaadil kümnepäevase tähtaja jooksul viia traktori- ja hobutööde plaan igasse MTJ ja HML, kindlustades esmajärjekorras MTJ ja HML lepingute sõlmimise hobuseta uusmaasaajatega ning reeglina kogu põllumajandusliku aasta kohta.

4. Eesti NSV Metsatööstuse Rahvakomissariaadil eraldada 1946. aasta jooksul uusmaasaajatele elu- ja majapidamishoonete ehitamiseks 150 000 tihumeetrit metsamaterjali, sealhulgas maakondade järgi (tuh. tihumeetrites):

Virumaa	20
Järvamaa	10
Harjumaa	15
Läänemaa	8
Saaremaa	4
Pärnumaa	15
Viljandimaa	15
Tartumaa	28
Valgamaa	15
Võrumaa	20

5. Kohustada Eesti NSV Metsatööstuse Rahvakomissariaati (sm. Voolin) kuni 1. märtsini 1946 eraldama talundeile raielangid ehituskoha läheduses.

6. Säilitada 1946. aastaks 1944/45. a. kehtinud metsamaterjali väljaandmise kord, nimelt:

a) metsamaterjali ja raielankide eraldamine talundeile teostada valdade täitevkomiteede poolt koostatud ja kinnitatud nimekirjade alusel järgmiste normide piirides:

a) eluhoonete ehitamiseks kuni 55 m³
b) lauda „ „ 30 „
c) kõrvalhoonete „ „ 15 „

b) rindel ja tagalas võitluses saksa okupantide ja nende käsilaste vastu langenute perekondadele ja Isamaasõja invaliididele elu- ja majapidamishoonete taastamiseks ja ehitamiseks — tasuta;

c) maatööliste ja kehviktalunike majandeile, samuti Punaarmee ja Sõjalaevastiku sõjaväelaste perekonnaliikmete, hävituspataljonide võitlejate ja komandõride ning endiste partisanide majandeile elu- ja majapidamishoonete taastamiseks ja ehitamiseks — kännurahast 50% võrra alandatud müügihinnaga:

d) sõjategevuse läbi kannatanud keskmiktalunike majandite elu- ja kõrvalhoonete taastamiseks — kännurahast 25% võrra alandatud hinnaga.

7. Kohustada Eesti NSV Põllutöö Rahvakomissariaati ja tema kohalikke organeid, maakondade ja valdade täitevkomiteesid eraldama 1946. aastal riikliku tagavaramaafond metsadest uusmaasaajaile ehitustöödeks 150 000 tihumeetrit puumaterjali.

Teha ülesandeks Eesti NSV Põllutöö Rahvakomissariaadile välja töötada riikliku tagavaramaa fondi metsadest uusmaasaajaile metsa väljaandmise kord ja tingimused.

8. Kohustada Eesti NSV Põllutöö Rahvakomissariaati (sm. Allik) andma talundeile metsa väljaveoks ehituskohtade juurde hobu-masinalaenutuspunktide transporti ja tööjõudu ning kindlaks määrama hobulaenutuspunktide transporti ja tööjõu kasutamise eest metsaväljaveol uusmaasaajailt võetava rahalise tasu maksmise soodustatud kord. Tasumaksmise tingimused avaldada ajalehtedes. Kohustada maakondade ja valdade täitevkomiteesid ning külanõukogusid organiseerima uusmaasaajaile metsaväljaveol abi talupoegade poolt, kellel on hobused.

9. Kohustada Eesti NSV Metsatööstuse Rahvakomissariaati (sm. Voolin) korraldama uusmaasaajaile metsamaterjali saagimist järgmistes käitistes: Nõmme, Vaiste, Punapargi, Kiltsi, Holdre, Puka, Valga, Altsi, Sonda, Misso, Orava, Põlva, Saaru ja kindlaks määrama uusmaasaajaile metsamaterjali saagimise tasumäärad. Tasumäärad avaldada ajalehtedes.

10. Ette panna metsasaagimiseseldisi omavate sovhooside, masina-traktorijaamade, rahvakomissariaatide ja keskasutuste abimajandite direktoreile osutada uusmaasaajaile abi metsamaterjali saagimisel nende tegevuspiirkonnas.

11. Kohustada maakondade ja valdade täitevkomiteesid kuni 1. märtsini 1946 võtma arvele kõik maakonna ja valla territooriumil leiduvad metsasaagimisraamid ja kooskõlastatult ettevõtete juhatajatega määrama metsasaagimisplaanid, märkides ära talundid, kellele teostatakse metsasaagimist, ja selle läbiviimise tähtajad.

12. Kohustada Riiklikku Plaanikomisjoni Eesti NSV RKN juures ette nägema 1946. a. I poolaastal eraldamisi, ETKVLei (sm. Jaanus) aga kohale toimetama ja müüma uusmaasaajaile järgmisi ehitusmaterjale: aknaklaasi 15 000 m², fibroliiti 6000 m², katusepappi 80 000 m², tsementi 600 tonni, naelu 150 tonni ja lupja 1500 tonni, järgmise jaotusega:

Maakond	Lubi t	Tsement t	Aknaklaas m²	Fibroliit m²	Katusepapp m²	Naelad t
Virumaa	—	80	2000	800	11000	20
Järvamaa	—	40	1000	400	5000	10
Harjumaa	300	60	1500	600	9000	15
Läänemaa	—	32	800	320	4000	8
Saaremaa	—	16	400	160	2000	4
Pärnumaa	200	60	1500	600	8000	15
Viljandimaa	200	60	1500	600	8000	15
Tartumaa	500	112	2800	1120	14000	28
Valgamaa	300	60	1500	600	8000	15
Võrumaa	—	80	2000	800	11 000	20

Teha Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juures asuvale Riiklikule Plaanikomisjonile ülesandeks eraldada edaspidi igas kvartalis ehitusmaterjalid talunikele-uusmaasaajaile; ETKVLel (sm. Jaanus) kindlustada õigeaegne ehitusmaterjalide müük, keelates müüki sellest fondist teistele tarbijaile.

13. Kohustada maakondade täitevkomiteesid ja Eesti NSV Kohaliku Tööstuse Rahvakomissariaati (sm. Stokberg):

a) eraldama ja müüma 1946. a. I poolaasta jooksul talunikele-uusmaasaajaile kohalikke ehitusmaterjale järgmisel kujul: telliskive 4 000 000 tk., lupja 1500 tonni, sealhulgas maakondade järgi:

Jrk. nr.	Maakond	Telliskivid tuh. tk.	Lubi t
1.	Virumaa	550	400
2.	Järvamaa	300	200
3.	Harjumaa	400	—
4.	Läänemaa	200	300
5.	Saaremaa	100	200
6.	Viljandimaa	400	—
7.	Tartumaa	750	—
8.	Pärnumaa	400	—
9.	Valgamaa	400	—
10.	Võrumaa	500	400
	Kokku	4000	1500

b) valmistama maakondlikkude tööstuskombinaatide ettevõtetes ja müüma uusmaasaajaile 3000 standard-akent ja 1000 ust, sealhulgas maakondade järgi:

Jrk. nr.	Maakonnad	Uksed	Aknad
1.	Virumaa	150	450
2.	Järvamaa	60	200
3.	Harjumaa	100	300
4.	Läänemaa	60	200
5.	Saaremaa	30	100
6.	Pärnumaa	100	300
7.	Viljandimaa	100	250
8.	Tartumaa	150	450
9.	Valgamaa	100	300
10.	Võrumaa	150	450
	Kokku	1000	3000

14. Kohustada Eesti Raudteedevalitsust (sm. Roslak) kindlustama lubja, telliskivide, tsemendi ja teiste ehitusmaterjalide vedu uusmaasaajaile ehitustööde läbiviimiseks.

15. Kohustada Eesti NSV Põllutöö Rahvakomissariaati (sm. Allik) ja Eesti NSV RKN juures asuvat Arhitektuurivalitsust (sm. Arman) valima olemasolevaist talundite projektidest kõige kohasemad projektid ja saatma need maakondadesse, samuti avaldama need erilisalehel „Põllumajanduslikus ajalehes „Talurahvaleht" hiljemalt 1. märtsiks 1946. a.

16. Kohustad NSV Liidu Põllumajanduspanga Eesti Vabariiklikku Kontorit (sm. Maser) ette nägema 1946. aasta jooksul talunditele pikaajalise krediidi väljaandmise 49 300 000 rubla ulatuses, sealhulgas: majade ehitamiseks ja kapitaalremondiks 37 500 000 rubla, lehmade ostuks 5 200 000 rubla, hobuste ostuks 3 600 000 rubla, põllumajandusinventari ostuks 2 000 000 rubla, aianduse arendamiseks 650 000 rubla ja maaparanduseks 350 000 rubla; lühiajalise krediidi väljaandmise 15 000 000 rubla ulatuses, sealhulgas: seemne ja mineraalväetiste ostuks 2 700 000 rubla, väikeloomade ja inventari ostuks ning teiste tootmisabinõude läbiviimiseks 12 300 000 rubla.

17. Kohustada Eesti NSV RKN juures asuvat Riiklikku Plaanikomisioni ja Eesti NSV Kaubanduse Rahvakomissariaati (sm. Hansen) eraldama 1946. a. I kvartalis kohalike fondide arvel müügiks uusmaasaajaile tarbijatekooperatiivide kaudu: õmblusesemeid 700 000 rubla väärtuses, jalanõusid 10 000 paari ja trikooesemeid 500 000 rubla väärtuses ning edaspidi nägema ette igas kvartalis tööstuskaupade eraldamise müügiks talunikele-uusmaasaajaile.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu esimees
A. VEIMER

Eestimaa K(b)P Keskkomitee sekretär
N. KAROTAMM

Julgeoleku Nõukogu istung

London, 4. 2. (TASS). Täna toimus Julgeoleku Nõukogu istung. Avades istungit tervitas Julgeoleku Nõukogu esimees Maykin Ühinenud Rahvuste organisatsiooni peasekretäri Trygve Lied.

Pärast päevakorra vastuvõtmist teatas Maykin, et praegu on arutusel Nõukogude delegatsiooni juhi kohustetäitja kiri olukorra kohta Kreekas. Viimasel istungil — ütles Maykin — kuulasime Nõukogude Liidu, Ühendatud Kuningriigi ja Kreeka esindajate avaldust. Kui nõukogu on nõus, peame kinni samast protseduurist, mida kasutati Iraani olukorra arutamisel, ning küsime Nõukogude Liidu, Ühendatud Kuningriigi ja Kreeka esindajailt selles järjekorras, kas nad soovivad teha lisamärkusi või vastata läbirääkimistel ülestõstetud küsimustele. Pärast seda teeme ettepaneku nõukogu teistele liikmetele osa võtta üldisest diskussioonist.

Maykini poolt ettepandud protseduur võeti vastu ja ta andis esimesena sõna Nõukogude delegatsiooni juhile A. J. Võshinskile.

Sm. A. J. Võshinski kõne Julgeoleku Nõukogu 4. veebruari istungil

Ma tahan peatuda avaldusel, mille siin tegi hr. Bevin eelmisel istungil 1. veebruaril.

Üheks hr. Bevini 1. veebruari kõne iseloomustavaks jooneks on, et seda võiks nimetada väga vabaks ümberkäimiseks faktidega. Sellepärast tuleb mul oma tänases kõnes peatuda neil faktidel ja sellel nende faktide omapärasel tõlgitsusel, mille andis hr. Bevin eelmisel istungil.

Puudutades Kreeka küsimuse ülesseadmise ajalugu Nõukogude valitsuse ja Nõukogude delegatsiooni poolt Julgeoleku Noukogus, ütles hr. Bevin muuseas, et millal ka ei kerkiks üles Kreeka probleem läbirääkimiste ajal Nõukogude Liiduga, juhtub see alati siis, kui me arutame Rumeenia, Bulgaaria või Poola küsimust. Hr. Bevin lisas juurde, et see küsimus, s. o. Kreeka küsimus tõstetakse Nõukogude poolt alati üles vasturünnakuna Britile. Ta ütles: „Millal me ka ei puudutaks probleeme, mis käivad ükskõik missuguse teise Euroopa osa kohta." Kuivõrd ebaõigesti ja kuivõrd tendentsilikult hr. Bevin kirjeldab antud küsimust, võib otsustada nende faktide järgi, mis ma järgnevalt tahaksin esitada.

Tõepoolest, kuidas oli lugu Kreeka küsimusega Berliini konverentsil? Berliini konverentsil 20. juulil, kus juhataja oli hr. Truman, kuulati ära Nõukogude Liidu välisasjade rahvakomissari Molotovi teadaanne kolme välisministri selle istungi kohta, kus vaadati läbi rida küsimusi, nende hulgas ka Kreeka küsimus. Selles teadaandes öeldi, et Ameerika Ühendriikide riigisekretär hr. Byrnes tegi ettepaneku sõlmida kolme riigi kokkulepe ja kindlustada Itaaliasse, Kreekasse, Rumeeniasse ja Bulgaariasse vaba pääs Ameerika Ühendriikide, Ühendatud Kuningriigi ja Nõukogude Liidu ajakirjanduse esindajaile selleks, et anda neile esindajaile võimalus maal vabalt liikuda ja vabalt oma informatsiooni anda mitmesuguste sündmuste kohta. Edasi öeldi Byrnesi ettekandes, et hr. Eden ühines selle ettepanekuga. Ettekandes öeldi ka, et Molotov avaldas, et ta ei näe vajadust saata erivaatlejaid Rumeeniasse ja Bulgaariasse. Mis puutub Kreekasse, siis on Nõukogude valitsuse seisukoht kirjeldatud dokumendis, mis siis esitati.

Ja nüüd pean ma siin avaldama, ja seda võib tõendada ametliku dokumendiga, et selles dokumendis, s. o. Kreeka kohta käivas Nõukogude valitsuse memorandumis ei ole ainustki sõna öeldud Suur-Britannia kohta. Selles dokumendis juhiti tähelepanu terroristlikule rezhiimile, mis Kreekas tol ajal oli sisse seatud tolleaegse Kreeka valitsuse kaitse all, juhiti tähelepanu sellele, et Albaaniat ja Bulgaariat ähvardab Kreeka poolt sõjategevuse oht.

Ma ei taha teha paljaid sõnu, avaldades sellist teadaannet Julgeoleku Nõukogule. Ma võiksin paluda nõukogu tutvuda täielikult kogu 21. juuli dokumendiga. Kuid et mitte väsitada nõukogu tähelepanu ega raisata palju aega kogu selle dokumendi tsiteerimisega, piirdun ma ainult kahe ettepaneku tsiteerimisega, mille tegi siis Nõukogude valitsus. Need ettepanekud on järgmised:

Seada lähemail päevil jalule diplomaatilised suhted Rumeeniaga, Bulgaariaga, Soomega ja Ungariga, sest edasine viivitus selles suhtes ei ole õigustatud.

Ja teine, mis puudutas vahetult Kreekat, on järgmine:

Soovitada Kreeka regendile võtta viivitamatult tarvitusele abinõud demokraatliku valitsuse moodustamiseks kokkuleppe vaimus, mis sõlmiti Varkises 12. veebruaril 1945. a. tolleaegse Kreeka valitsuse esindajate ja Kreeka demokraatia esindajate vahel.

Need on kaks teesi. Ja selle 21. juuli dokumendi lõpul, mille Nõukogude delegatsioon andis kolme suurriigi juhi nõupidamisele Berliinis, viidatakse sellele, et Nõukogude valitsus avaldab veendumust, et ülaltoodud abinõud leiavad toetust Ameerika Ühendriikide ja Suur-Britannia valitsuse poolt.

Selline ongi dokument, mis esitati siis Nõukogude valitsuse poolt, ja seda dokumenti nimetaski hr. Bevin 1. veebruari istungil Nõukogude vasturünnakuks Suur-Britanniale.

Tuleb välja, et kui Nõukogude valitsus teeb ettepaneku soovitada Kreeka regendile tarvitusele võtta abinõud demokraatliku valitsuse moodustamiseks ja kui Nõukogude valitsus avaldab veendumust, et seda soovitust toetab Suur-Britannia valitsus, siis ütleb hr. Bevin, et see on Nõukogude valitsuse vasturünnak. Kuid tõeliselt võib ainult avaldada imestust selle hr. Bevini arusaamise kohta rünnakuist või vasturünnakuist, mida ta väljendab antud juhul.

Hr. Bevin ütles oma kõnes, et V. M. Molotov tõmbab juhtudel, kui arutatakse Rumeenia, Bulgaaria või Poola küsimust, kaardipakist välja kuninga ja ütleb: „Siin on mu osav käik!" Hr. Bevin lisas seejuures: „Kuid siis me käime ässa." Ma ei tahaks järgida hr. Bevinit rahvusvahelise konverentsi sarnastamisel mängumajaga, välispoliitika sarnastamisel kaardimänguga. Aga kui hr. Bevin eelistab kasutada sellist analoogiat, siis võiksin ma öelda ainult ühte, et hr. Bevini äss sarnleb vähe ässale, ja et hr. Bevini käik ei ole kaugeltki õnnestunuim trikk, nagu väljendab hr. Bevin ise.

Mul tuleb peatuda teisel küsimusel.

Kirjeldades Kreeka küsimuse ajalugu ei põrka hr. Bevin selle ees tagasi, et ajada kogu süü Kreeka sündmuste eest kommunistidele. Mul ei ole kavatsust esineda siin Kreeka kommunistide kaitsjana, ja mul ei ole mingisuguseid sedalaadi volitusi. Olen veendunud, et nad oskavad endid ise kaitsta. Kuid ma pean siiski, sest hr. Bevin seadis just nõnda üles küsimuse, peatuma ka sellel tema tõlgendusel.

Oma süüdistuste põhjenduseks viitab hr. Bevin trade unionide delegatsiooni aruandele. Ma olen valmis kogu lugupidamisega suhtuma selle delegatsiooni heasse tahtesse ja tema aruandesse. Kuid ma ei saa ilma kriitikata vastu võtta kõike, mis sisaldub selles aruandes, ja eriti selle delegatsiooni hr. Bevini poolt etteloetud aruande väljavõtet. Aruande punktis, mida mööda nud korral tsiteeris hr. Bevin, öeldakse, et sel ajal, kui Inglise väed liikusid põhja poole, jälitades sakslasi, nemad, s. o. sakslased liikusid vastupanu väesalkadest mööda, kes liikusid vastassuunas. Selles hr. Bevini poolt mööda nud korral etteloetud väljavõttes räägitakse, et see fakt andis kahtlemata tunnistust sellest, et need väed, s. o. vastupanuliikumise väed, olid rohkem tegevuses Ateenasse tagasipöördumise küsimusega võimu käsivõitmiseks kui ülesandega võidelda sakslastega. Sealjuures tuleb välja, et trade unionide delegatsiooni aruandes eneses eitatakse seda fakti, et EAM-ELAS väed ja üldse vastupanuliikumise väed Kreekas oleksid osa võtnud võitlusest sakslaste vastu.

Kordan, et mul ei ole üldse mingisugust kavatsust esineda siin EAM või ELAS kaitsjana, kuid ma pean ütlema, et sellest, kuidas liikus nende vastupanuvägede mingisugune väesalk, ei saa kuidagi järeldada, et need väed ei võidelnud sakslaste vastu.

Ma pean sellist järeldust, kui sellele anda üldisem iseloom, täiesti ebaõigeks. Ja selle kinnituseks tahan ma viidata mõnedele inglise allikaile. Ma osutan eriti parlamendivaidlustele, mis leidsid aasta tagasi aset alamkojas Kreeka küsimuses.

Lubage mul eelkõige osutada alamkoja liikme hr. Koxi sõnavõtule. Kox kõneles selles asjas nõnda: „Nagu ma olen alati aru saanud, on ELAS väed neutraliseerinud 10 sakslaste diviisi."

Teda katkestab koha pealt hr. Prett, üteldes: „Meie poolt antud relvade abil."

Kox jatkab: „Jah, ja nemad neutraliseerisid 10 sakslaste diviisi, nad on ära teinud kasuliku töö, nad on õhku lasknud sildu ja hävitanud ronge. Ja siis, kui sakslased saatsid vägesid Põhja-Aafrikasse, lasksid nad õhku raudtee Kreekas, mis viib põhjast lõunasse, ja osutasid meile sellega suurt abi. Nagu ma aru saan, siis, kui me tungisime Sitsiiliasse, palusime meie abi, ja nad abistasid meid.

Ma arvan, et täna ei talita me ausalt, kui ütleme, et need inimesed, keda me oleme mõni aeg varustanud relvadega, ei ole lahinguist osa võtnud."

Nii oli lugu, kui otsustada auväärse Koxi, tööerakonna liikme autoriteetse avalduse järgi, millest ma mõtlen, et see ei ärata mingisugust kahtlust ja et see sulgeb välja igasuguse võimaluse kõnelda sellest, et siin avaldub „Moskva propaganda" mõju.

Hr. Bevin rääkis siin vähemiku katseist Kreekas haarata oma kätte poliitiline võim ja ütles, et just see oli veriste sündmuste põhjuseks Kreekas. Kuid tegelikult on nende sündmuste põhjus mujal. See niimetatud vähemik ei ole tegelikult üldse vähemik, vaid rahvas ise.

Ma tsiteerin jälle Koxi, sest eelistan kõnelda Inglise dokumentide keelt.

Tähendatud kõnes ütles hr. Kox: „See on rahvuslik vastupanuliikumine, kogu rahva liikumine, see ei ole konservatiivse partei, tööerakonna või sotsialistliku partei lisandus jne. Need parteid võivad sellest osa võtta. Kuid EAM on rahva assotsiatsioon, ja paljud temast osavõtjad ei kuulu üldse mingisugusesse poliitilisse parteisse. See ei ole poliitiline, vaid rahvalik liikumine ja eesmärk, mille ta enesele seab, on Kreeka vabastamine teljeriikide võimualt. Kreeka reorganiseerimine ja rahva vabastamine igasugusest välismaisest võimust."

Mõnikord kujutatakse seda liikumist mingisuguste ekstremistide ja röövlite liikumisena. Tahan esitada hr. Koxi poolt etteloetud väljavõtte kirjast, mis saadi inglise lendurilt Salonikis. See inglise lendur kirjeldas EAM poolt organiseeritud meeleavaldust. Ta kirjutas, et sellest meeleavaldusest osavõtjad tuli välja tervete perekondadena ja ja vankritega, vanad ja noored, raugad ja lapsed, kandes uhkelt kõigi rahvuste ja parteide, välja arvatud kuningriiklaste lippe. Nad kandsid ka krutsifikse. Külavaimulikud, kes tunnevad oma rahva elu ja meeleolu, olid koos nendega, minnes EAM lippude all. Külasse jäid ainult väga vanad ja väga noored. Neile oli meeleavaldus midagi pidutaolist ja nad käisid, naeratus huulil. Need rahulikud meeleavaldusest osavõtjad ei ole alistumatud ekstremistide jõugud, ja kui Briti väed ei vii neisse rajoonidesse rahvavastaseid vägesid, ei saa olla mingisugust kodusõda.

Kox annab edasi analüüsi sellest psühholoogilisest tulemusest parempoolsete parteide suhtes Kreekas, mis tekkis tol ajal Inglismaal tehtud mõne ametliku teadaande tagajärjel. Ta kõneleb parempoolseist parteidest Kreekas: „Nad tundsid, et inglased neid toetavad ja et nemad, keeldudes tegemast *kompromissi* pahempoolsetega, saavad kasutada Briti relvade toetust."

Ja edasi öeldakse aruandes, parlamentlikus aruandes nende läbirääkimiste kohta: Kox: „Kui me toetame kindral Plastirast tema metsikus poliitikas, oleme Kreekas kistud sõtta rahva vastu, kes tahab ainult üht: olla meie liitlane."

Kõike seda räägiti 1945. a. jaanuaris tolleaegsest olukorrast Kreekas.

Kuid kas on midagi muutunud praegu, ja kui on muutunud, siis missugusele poolele, kas paremale või halvemale? Sellele küsimusele vastame meie kindlalt ja otsustavalt, toetudes arvukaile faktidele, mida on palju muuseas inglise enese, eriti Londoni ajalehtedes: kui olukord on muutunud, siis on ta muutunud halvema poole.

Hr. Bevin ütles siin, et rahu kogu maailmas ohustab lakkamatu propaganda Moskvast Briti Rahvaste Ühenduse vastu, rünnak Briti valitsuse vastu, nagu ei oleks, nagu ta ütles, meie vahel mingisugust sõprust. Selles näebki hr. Bevin ontu rahule kogu maailmas, mis seab meid teineteise vastu.

Ma pean ütlema, et Nõukogude delegatsiooni arvates ei või midagi olla ekslikumat sellest sammust, mis hr. Bevin tegi selle avaldusega 1. veebruarist. Kas hr. Bevin tõesti arvab, et tema avaldus Moskva propaganda kohta, mis ähvardavat rahu kogu maailmas, avaldus, millel — ma pean seda ütlema sõnasamas — ei ole otsustavalt mingisugust alust, et selline avaldus on kooskõlas sõnadega sõprusest?

Kui kõlasid siin, Julgeoleku Nõukogus, Inglise delegatsiooni kohalt need sõnad, siis pidime meie kõik, Nõukogude delegaadid, tundma, et äkki lõhnas kurva mineviku külma hinguse järgi. Meie ei saanud lahti tundest, et siin viibivad nägematult nende tumedad varjud, kes oma elus, oma töö ja tegevusega ei olnud sõpruse, vaid olid vaenu teenistuses meie maade vahel.

See on tegelikult vana laul Moskva propagandast.

Juba 1921. a. heitis lord Curzon selliseid süüdistusi Nõukogude valitsusele, kohkumata tagasi isegi meie ultimaatumite esitamisest. Kuid need süüdistused olid kergesti ümberlükatavad, ning lord Curzoni kavatsus varises kokku.

1926. ja 1927. a. läks lord Curzoni teed tolleaegne Suur-Britannia välisminister hr. Austen Chamberlain. Ta saatis Nõukogude valitsusele noodi Moskva Briti-vastase propaganda kohta. Samal ajal, nagu teada, töötas ta siinis Inglismaa siseminister hr. Hicks, kes, otsides tõendeid Nõukogude propagandale, käskis lahti murda seifid Nõukogude—Inglise aktsiaseltsis „Arcos". Seekord, s. o. 1926—27. a., need süüdistused Nõukogude Liidule propagandas Briti riigi vastu varisesid kokku, kuid jätsid järele jälje, raske jälje, ohtliku jälje.

Hr. Bevin räägib Moskva propagandast, kui kuuleb meie sõbralikke hoiatusi Kreeka olukorra kohta. Kui meie räägime ebainimlikust terroristlikust rezhiimist Kreekas, osutub see Moskva propagandaks. Kui me kõneleme sellest, et Briti vägede viibimist Kreekas kasutavad reaktsioonilised ja avantüristlikud elemendid nii kreeka rahva enese kui kõigi Ühinenud Rahvuste, sealhulgas ka Suur-Britannia huvide vastu, siis kuulutatakse ka see Moskva propagandaks jne.

Rääkigu siis jälle Inglise parlamendi tegelased. Anname neile sel puhul sõna.

1945. a. lõpul tuli Kreekast tagasi Inglise parlamendi liige hr. Maurice Edelman. Ta ütles: „Hirm on Kreeka elu lahutamatu element. Kodusõda ei ole põhjuseks. Põhjus seisneb selles, et meie vahelesegamine tuli kasuks äärmistele parempoolsetele. Vulgarise valitsus suhtus kõigil juhtudel heatahtlikult EAM vastastesse. 17 000 isikut viibib vanglais. Vähe on lootust olukorra paranemisele, sest olemasolevail andmeil on politseil 50 000 areteerimiskäsku. Habeas Corpus Act ei kaitse neid inimesi. Neid võib vangistada määramatuks ajaks kahe inimese ja ühe tunnistaja lihtsa avalduse põhjal. On vanglaid, kus viibivad mehed ja naised märtsikuust alates ja nende üle ei ole veel kohut peetud. Ei tule imestada, et tuhanded EAM pooldajad, kartes kättemaksu ja ilma kohtuta vangistamist, varjavad end mägedes. Politseid ennast, kuigi ta on osaliselt puhastatud kollaboratsionistidest ja julgeoleku-pataljonide agentidest, mis asusid saksa kontrolli all, ei või veel nimetada erapooletuks. Ta kohtleb hoopis paremini hitoseid ja kuningriiklasi kui vastupanuliikumise pooldajaid. Hitosed peksavad, hirmutavad ja sunnivad tuttavaid, kuigi poolunenud natsiliku SA kombel siis, kui nad puhastavad tänavat pahempoolseist.

Kuidas võib kreeka rahvas avaldada oma tahet sellise olukorra juures valimiste eel?"

1945. a. lõpul tuli Kreekast tagasi teine parlamendi liige major L. Wilks. Ma tsiteerin „Reynolds News'i". Ta ütles: „Kreeka kriisi ei lahendata seni, kuni kestab eksisteeriv olukord Briti armee ja Briti politiitiliste ametnike mõna all, kusjuures Kreeka elu parimate elementide esindajaile vaadatakse kui roimareile, ja kui neid koheldakse kui roimareid."

Lõppeks viitan ma veel Kreeka küsimuses alamkojas samal ajal toimunud tööerakondliku parlamendiliikme hr. Greenwoodi sõnavõtule, kes ütles: „Arvan, et väljakannatamatu on see, millesse ei või üksköikselt suhtuda selle maa rahvas, ja nimelt, et Briti vägesid kasutati selleks, mis viis praegu rahvusvahelisele tülile Kreekas. Tema Kõrguse vägesid ei või kasutada partisanidena ei Kreekas ega mingisugusel teisel maal (mitte mina ei ole leiutanud terminid „ühel või teisel poolel", „nii pahem- kui parempoolsed", ja ma ei ole kunagi kasutanud neid selles alamkojas), kuid sellel kolmandal korral, kui me võisime maha suruda mitte ainult lihtsaid ülestõusnuid Kreekas, vaid isegi inimesi halbade kavatsustega. See on täiesti õige. Kuid me oleme tegelikult astunud väga lähedale neile, keda nimetatakse parempoolseiks, ja nende vastu, keda nimetatakse pahempoolseiks."

Nii räägivad Inglise poliitikategelased, niipalju kui see mul teada, väga lähedased sellele parteile, kuhu kuulub ka hr. Bevin ise.

Ma lõpetan selle osa seletustest hr. Sophianopulose, endise Kreeka välisministri ja Kreeka delegatsiooni endise juhi Peaassamblees, avaldusega.

1945. a. juuli lõpul avaldati „News Chronicle'is" teadaanne hr. Sophianopulose kõnest. Ta ütles nii: „Uskuma tu terror, mida teostavad need organisatsioonid (ta kõneles parempoolseist organisatsioonidest), on saanud ohuks mitte ainult demokraatlike kodanike julgeolekule, vaid on ka suurendanud väliste komplikatsioonide ohtu. Kui oletada, et võib-olla leiti mingisugune õigustus kirgedele selles, et mõnedel detsembrisündmuste ohvreil on püüe kätte maksta, siis ei või olla mingisugust õigustust vastutava valitsuse jaoks, kes ei ole osanud mitte ainult rahustada neid kirgi, vaid pole koguni terrorit ära hoida suutnud."

Sellest ajast on möödunud ligi pool aastat, ja nüüd, täna, 4. veebruaril, võisime meie lugeda „News Chronicle'is" artiklit selle kohta, miks hr. Sophianopulos lahkus Ühinenud Rahvuste organisatsioonist ja pöördus tagasi Ateenasse. Selles artiklis ma tahaksin juhtida Julgeoleku Nõukogu tähelepanu järgmisele kolmele seisukohale, mis on esitatud selle artikli lõpul. Selle artikli lõpul räägitakse hr. Sophianopulose enese sõnadega. Tsiteerin: „Nüüd kasutan võimalust märkida, et, nagu ma ütlesin Briti ameti-isikuile, me ei või rääkida vabade ja tõeliste valimiste võimalusest, kuni ei ole antud laialdast amnestiat. Seda ei antud seadusega, mis valitsuse poolt välja anti vanglate tühjendamiseks. Teiseks, vastutavate organisatsioonide ja riigiorganite poolt teostatav terror tuleb lõpetada. See terror ilmnes selgesti hiljutistes Kalamata sündmustes. Kolmandaks: riigiaparaat tuleb puhastada kõigist fashistlikest ja reaktsioonilistest elementidest, kes on jäänud oma kohtadele, on jäänud oma kohtadele vaatamata sellele, et nad on nii diktatuuri kui ka vaenlase okupatsiooni jäänused."

Nüüd küsin ma hr. Bevinilt: „Kas kõik need avaldused, mida ma siin tsiteerisin, Inglise poliitikategelaste avaldused, kõik need ärevuse ja õigustatud rahutuse hääled kõige selle üle, mis toimub praegu Kreekas ja mis toob kaasa selliseid raskeid ja ohtlikke tagajärgi mitte ainult kreeka rahvale, vaid ka kogu rahule ja julgeolekule, kas hr. Bevin ütleb, et see on ka Moskva propaganda, et need on võib-olla ka Moskva vasturünnakud?"

Lõpetades oma kõne ütles hr. Bevin, et ta pöördub Julgeoleku Nõukogu poole palvega teha selge otsus: „Kas mina ja mu valitsus ohustasime rahu kogu maailmas?" ütles ta. „Palun otsest vastust sellele küsimusele."

Nõukogude delegatsioon on juba vastanud sellele küsimusele, ja tema vastus on täiesti selge ja kindel. Nõukogude delegatsioon ütles, et Briti vägede viibimine Kreekas on muutunud surve-abinõuks Kreeka sisepoliitilisele olukorrale, mida sageli kasutavad ära reaktsioonilised elemendid Kreeka demokraatlike jõudude vastu. Selle otsuse õigsuse tõenduseks tõime me küllaltki fakte, kusjuures nende faktide enamik, rõhuv enamik, ammutati Inglise allikaist.

Nõukogude delegatsioon ütles, et selline olukord, mis tähendab vahelesegamist Kreeka siseasjadesse välisriigi relvastatud jõudude abil, loob olukorra, mis võib tuua enesega kaasa rasked tagajärjed kreeka rahvale ja rahu ning julgeoleku säilitamisele, millest ei saa mööda minna.

Hr. Bevin nõudis, et öeldaks, millega just Briti valitsus loob ohu rahule ja julgeolekule.

Ja me vastasime ka sellele küsimusele. Hitoste jõugud ja teiste avantüristide elementide jõugud õhutavad Kreekas mitte ainult kodusõda, vaid tegutsevad ka piiril provokatsiooniliselt oma naabrite vastu. Nii oli Vulgarise ajal, kui Ateena ajalehes „Embros" avaldati artikkel, Vulgarise intervjuu ja Kreeka tolleaegse valitsuse ajakirjanduse- ja propagandaministri Sakinthinose avaldus 1945. a. juulis, kus väljendati otseseid ähvardusi Kreeka naabermaade aadressil. Ma ei räägi enam reast juhtudest, kus kreeka sõdurite grupid ületasid Albaania piiri reas punktides, tungisid kallale albaania elanikkonnale, riisusid, peksid ja viisid kaasa albaanlasi.

Kreeka valitsus ei ole võimeline kontrollima neid avantüristlikke elemente ja gruppe, kes tegelikult hoiavad oma käes poliitilist võimu. Hitoste jõukude provokatsioonilised väljaastumised, keda seni ei ole suutnud korrale kutsuda ka Kreekas asuvad Briti väed, loovad selle erakordselt pingelise olukorra, millel võivad olla rasked tagajärjed rahu ja julgeoleku säilitamiseks. Ja just seda peab oma kohuseks avaldada Julgeoleku Nõukogule Nõukogude valitsuse nimel Nõukogude delegatsioon.

Hr. Bevin esitas oma avalduses arve Jugoslaavia ja Bulgaaria vägede suurusse kohta, püüdes toendada, et relvastatud jõudude suhe ühelt poolt Kreeka ja teiselt poolt Bulgaaria ja Jugoslaavia vahel ei või luua mingisugust kaitseletungiohtu Kreeka poolt. Need arvud on suurendatud. Kuid asi ei seisne hoopiski mitte selles, kas Kreekal on suur või väike armee. Sõjaliste kokkupõrgete ohtu ei määratelda ju alati relvastatud jõudude arvulise vahekorraga. See oht kerkib sageli asjaolude kokkusattumisel, mis tekib, kui mõistlikult tegutsevate jõudude kontrolli alt lähevad välja mitmesugused avantüristlikud elemendid. Nimelt just selline olukord on tekkinud Kreekas, ning Briti vägede viibimine Kreekas keeruliseks muutunud olukordade juures tekitab ohtlikke illusioone, mida Kreekas kasutavad laialdaselt ära reaktsioonilised, shovinistlikud, militaristlikud ja muud avantüristlikud elemendid.

Ma pean meelde tuletama juba mina poolt tsiteeritud hr. Koxi märkust, kes, rääkides parempoolsete vastutustundetust tegevusest Kreekas, ütleb, et nad tegutsevad nõnda sellepärast, et arvavad, et nad võivad kasutada Inglise toetust kõiges, mis nad ka ei teeks. See on väga ohtlik seisukoht.

Me kinnitame, et sellise olukorra juures kasutatakse Briti vägede viibimist Kreekas Kreeka demokraatlike jõudude vastu, et see aitab kaasa nende jõudude halvamisele, annab kahjuks tegevusvabaduse mitte demokraatlikele, vaid reaktsioonilistele jõududele. See on kurb, ja sellest rääkida ei tee meile mingisugust lõbu. Kuid me peame seda ütlema, sest, nagu ütleb ladina vanasõna: „Plato on mu sõber, kuid tõde on kallim."

Kreekas on küllaldaselt uusi ja noori jõude, kes on võimelised leidma väljapääsu seal tekkinud raskest olukorrast ilma kõrvalise abita, ilma välismaa vägede abita.

Nõukogude delegatsioon jääb sellepärast oma ettepaneku juurde Briti relvastatud jõudude viivitamata väljaviimise kohta Kreekast.

Bevini kõne

A. J. Võshinski järel esines Julgeoleku Nõukogu istungil sõnavõtuga E. Bevin. Bevini sõnade järgi ei mõistnud ta EAM-i hukka ning isegi toetas seda organisatsiooni. Bevin tunnistas, et EAM võitles hästi sakslaste vastu. „Tegelikult ma ainult ütlesin," jatkas Bevin, „et EAM lõpetas võitlemise sakslaste vastu ja püüdis võimu haarata."

Peatudes sm. Võshinski poolt esitatud ajakirjanduse tõendeil ütles Bevin, et ajakirjandus „ei anna alati õiget informatsiooni" ja et „mõningad inimesed Inglismaal vaatavad ajakirjandusele kui heale illustratsioonile piibli juurde". Inglismaa ei ole saatnud Kreekasse vägesid selleks, et seal rahu rikkuda. Kas Võshinski usub seda?

Kas EAM on Kreekas enamikuks, küsis Bevin. Sellele küsimusele ei ole võimalik vastata enne valimiste teostamist. Vastuse annab valimissedelite kokkuvõte. Inglise poliitika seisneb selles, et saavutada püsiva valitsuse loomist Kreekas ja siis sealt ära minna. Inglise väed, kes asuvad Kreekas, — ütles Bevin, — hoolitsevad ainult korra säilitamise eest, ega tegele sellega, et toetada üht poolt rohkem kui teist. Inglismaa jõupingutused on suunatud Kreeka majanduslikule taastamisele.

Me ei ole teinud ega tee ühtki sammu, mis võiks rikkuda rahvusvahelist rahu, ütles Bevin lõpuks. Te peate meid kas õigustama või välja ajama. Minu maal nagu paljudel teistelgi maadel seisab ees arvukate raskuste ületamine. Rahvusvahelistes suhetes on esimese järgu tähtsusega kannatus ja heatahtlikkus.

*

Pärast A. J. Võshinski ja E. Bevini sõnavõttu anti sõna Kreeka delegatsiooni juhile Agnidesele.

Agnides eitas igasugust sõjalist komplikatsioonide võimalust Kreeka ja Bulgaaria vahel ning ütles, et ei ole kahtlust kogu kreeka rahva püüdes sõpruse poole nõukogude rahvaga.

Agnides nõustus sellega, et „olukord Kreekas on praegu ebasoodne" ja et „raskused suurenevad". Kreeka rahvas soovib oma maal demokraatiat, see aga teostatakse Agnidese sõnade järgi „vaalimiste teel vastaval ajal".

Hilisõhtul, pärast Stettiniuse, Bideaux', Wellington Koo, Modzielewski, Maykini ja teiste kõnelejate sõnavõtte, lükati Julgeoleku Nõukogu istung edasi 5. veebruari pärastlõunaks. Esitati kolm resolutsiooni Julgeoleku Nõukogu esimehe ning Poola ja Egiptuse esindaja poolt.

Kreeka-Ameerika Nõukogu avaldus

New York, 1. 2. (TASS). Ameerika Ühendriikides tegutseva suurima antifashistliku Kreeka-Ameerika organisatsiooni Kreeka-Ameerika Nõukogu ülesandel võttis 1. veebruaril üle 200 inimese osa pikettidest Inglise konsulaadi juures nõudmisega, et inglased viiksid oma väed Kreekast välja.

Komitee, kuhu kuulusid Kreeka-Ameerika Nõukogu sekretär Mandelenakis, hotelli- ja restoraniteenijate ametiühingu (mis kuulub ATF koosseisu) esimees Ster, kreeklastest karusnahatööiste ametiühingu (mis kuulub TAK koosseisu) esimees Leondopulos, helleenilise Ameerika ühingu aseesimees Fellouris, pidas nõu Inglise peakonsuliga New Yorgis Ewansiga ning andis talle edasi Bevinile adresseeritud avalduse, milles öeldakse: „Välisminister Sophianopulose vallandamine peaminister Sophulise poolt pärast olukorra arutamist Inglise suursaadiku Leaperiga tõendab, et praegune Kreeka valitsus ei ole sõltumatu valitsus, vaid et ta on Inglise võimude poolt seatud ja võimul hoitav valitsus. Praegune Kreeka valitsus täidab ainult Inglismaa direktiive.

Teiseks tõendiks Inglismaa surve kohta Kreekale on tuhande antifashisti — vastupanuliikumise võitleja areteerimine, keda koheldakse kui kurjategijaid, sel ajal kui tõelised kreeka kurjategijad, kollaboratsionistid ja kvislingid, ikka veel on vabaduses. Kreeka on ainuke maa nende hulgas, kes pidasid võitlust fashismi vastu Euroopas, kus ikka veel ei tunnustata vastupanuliikumist.

Me toetame tõelikult Kreeka küsimuse ülestõstmist Nõukogude Liidu poolt Ühinenud Rahvuste organisatsiooni Julgeoleku Nõukogus. Me nõuame tungivalt Inglise vägede ja Inglise asumaade vägede viivitamatut väljaviimist Kreekast, et võimaldada kreeka rahval vabalt valida oma valitsus, kuhu kuuluksid EAM esindajad. Selline valitsus oleks võimeline tegema lõpu fashistlikule terrorile, koostama ausalt valimiseelsed nimekirjad ja tagama vabade valimiste teostamist. Oma võitluses vabaduse eest ja sõltumatu valitsuse eest kuulub kreeka rahvale ameerikaste kaastunne ja toetus, kes võitsid oma vabaduse ja sõltumatu valitsuse Inglismaalt ja tema asumaade vägedelt."

Teadaandeid

On saabunud uusi valimiseelseid plakateid ja sm. Stalini ning Lenini suured portreed. Asutused ja agitpunktid, kes pole neid veel küllaldaselt saanud, võivad neid saada Tartu Sidekontori Ajakirjandusliidust.

H. Teevere,
Ajakirjandusliidu instruktor

*

Tartumaa Täitevkomitee korraldusel kaubastatakse alates 6. veebruarist Tartumaal toidu- ja tööstuskaupade kaartide vastu:

Soola

maakonna linnades: kõigile suhkrukaardi omajaile suhkrukaardi nimeta talongi nr. 1 vastu 400 g; maal: kõigile vormi nr. 4 omajaile kupongi nr. 6 vastu 400 g.

Tikke

maakonna linnades: kõigile tööstuskaubakaardi omajaile kupongi nr. 10 vastu 3 toosi; maal: kõigile vormi nr. 4 omajaile kupongi nr. 7 vastu 3 toosi.

Pesupulbrit

maakonna linnades: kõigile suhkrukaardi omajaile suhkrukaardi nimeta talongi nr. 3 vastu 2 pakki; maal: kõigile vormi nr. 4 omajaile kupongi nr. 9 vastu 1 pakk.

Petrooleumi

maakonna linnades: kõigile tööstuskaubakaardi omajaile kupongi nr. 11 vastu 300 g; maal: kõigile vormi nr. 4 omajaile kupongi nr. 8 vastu 300 g.

Niitj

maakonna linnades: kõigile tööstuskaubakaardi omajaile kupongi nr. 9 vastu 200 m; maal: maaintelligentsile vormi nr. 3 kupongi nr. 7 vastu 200 m.

Tangaineid

maakonna linnades: Eri T tangainetalongide nr. 1—50 järgi 1500 g; T tangainetalongide nr. 1—50 — 1200 g; Tn tangainetalongide nr. 1—38 — 800 g; L suhkrukaardi nimeta talongi nr. 2 vastu 800 g; maal: maaintelligentsile eritalongi nr. 3 kupongi nr. 6 vastu 1200 g.

Kõigile demobiliseerituile ja sovhooside töölistele ja teenistujaile kaubastatakse tööstuskaubakaartide kupongi nr. 9 vastu 200 m niiti, kupongi nr. 10 vastu 3 toosi tikke, kupongi nr. 11 vastu 300 g petrooleumi.

Iga 200 m niidi kaubastamisel nõutakse tööstuskaubakaardi omajalt 1 tööstuskaubakaardi punkt.

Kaubastamise tähteaeg 1. märts 1946. a.

H. Üts,
Tartumaa Täitevkomitee Kaubandusosak. juhataja asetäitja

*

Käesoleval nädalal on kõetud Emajõe, Tiigi ja Pika t. nr. 55 saun reedel ja laupäeval.

Saunade kassad on avatud kl. 10—21-ni.

Palume neid kodanikke, kes ei ole otseselt seotud mingi tööga või kelle töö iseloom seda lubab, käia saunas kella 10 ja 14 vahel. Peale kella 14 nõutakse saunakasutajailt töötõendit. Üliõpilased ilma järjekorrata sauna ei pääse.

A. Lüpsik,
TL Kommunaaletievõtete Kontori juhataja

Valveapteek

Linna apteek. Raekojas tel. 35-28.

Vastutav toimetaja Ed. Värav

„POSTIMEES" Toimetus: Tartus, Gildi 1. Telefonid: vastutav sekretär — 33-53, põllumajanduse osakond — 33-52, partei elu ja kommunistlike noorte osakond — 33-48, kultuuri- ja kohaliku informatsiooni osakond — 20-73, kirjasaatjate osakond ja öövalve — 33-51, talitus — 33-54, vastutav toimetaja — 33-49. Väljaandja: RK Ajalehtede Kirjastus. Ilmub 6 korda nädalas. Tellimishind 5 rubla kuus.

M B 00437 Trükikoja „Tartu Kommunist" trükk, Tartus, Ülikooli 21/23 Tellimus nr. 371